

DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL FORMULADA POLA DIRECCIÓN XERAL DE CALIDADE AMBIENTAL, SOSTIBILIDADE E CAMBIO CLIMÁTICO RELATIVA AO PROXECTO DO PARQUE EÓLICO FEÁS, NOS CONCELLOS DE ARANGA Y COIRÓS (A CORUÑA), PROMOVIDO POR GALENERGY, SL (CLAVE: 2020/0105)

A Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, en base ás súas competencias para resolver este expediente ambiental segundo o Decreto 42/2019, do 28 de marzo, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda e de conformidade coa proposta do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos da Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental, que a continuación se transcribe:

A Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, establece no seu artigo 7.1.a) que os proxectos comprendidos no seu anexo I someteranse a unha avaliación de impacto ambiental ordinaria.

Entre os proxectos que figuran no dito anexo I atópanse, no grupo 3.i, os parques eólicos que teñan 50 ou máis aerogeradores, ou máis de 30 MW ou que se atopen a menos de 2 km doutro parque eólico en funcionamento, en construción, con autorización administrativa ou con declaración de impacto ambiental.

Este sería o caso da actuación pretendida, dado que o parque proxéctase cunha potencia de máis de 30 MW.

Ademais, o proxecto localízase integramente no ámbito da Reserva da Biosfera *Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo*. Polo tanto, os 40 MW do parque proxéctanse no ámbito da dita área.

Xa que logo, o proxecto tamén se encadraría no suposto 7º do grupo 9.a do dito anexo I, que recolle os parques eólicos que teñan máis de 10 aerogeradores ou 6 MW de potencia cando se desenvolvan no ámbito dos espazos naturais considerados nese artigo, entre os que se inclúen as Reservas da Biosfera ao tratarse de áreas protexidas por instrumentos internacionais.

Considerando o anterior, o proxecto someteuse ao trámite de avaliación de impacto ambiental ordinaria e, téndose practicado o referido procedemento, procede formular a correspondente declaración de impacto ambiental (DIA), de acordo co disposto no artigo 41 da dita Lei 21/2013.

1. INFORMACIÓN SOBRE O PROXECTO

1.1. Promotor e órgano substantivo

O promotor do proxecto é a sociedade Galenergy, SL e o órgano substantivo a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais da Vicepresidencia primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación.

1.2. Obxecto do proxecto, descrición e localización

De acordo co estudo de impacto ambiental, o proxecto ten por obxecto a execución dun parque eólico 40 MW de potencia total nos concellos da Aranga e Coirós (A Coruña), composto por 8 aerogeradores e a súa infraestrutura asociada (vieiros de acceso e servizo, plataformas de montaxe, gabias do cableado, subestación transformadora 30/220 kV, edificio de control e unha torre meteorolóxica, que se localizarán dentro do polígono definido polas coordenadas UTM que se indican no punto 3 desta DIA.

As características principais do proxecto, segundo a súa configuración inicial, son as seguintes:

- Número de aeroxeradores: 8
- Modelo previsto: Siemens Gamesa 4X SG 5,0 - 145
- Potencia nominal unitaria: 5 MW.
- Potencia total instalada: 40MW.
- Altura de buxa: 127,5 m
- Diámetro de rotor: 145m
- Orzamento (execución material): 40.534.594,96 €.

O parque contará cunha subestación transformadora 30/220 kV, que ocupará unha superficie de aproximadamente 100 x 50 m² onde se situará o parque de intemperie, os viarios e zonas de acceso e estacionamento, así como espazo libre suficiente no parque de intemperie para posibilitar a ampliación cunha nova posición de transformación para a súa cesión á compañía distribuidora da zona. A apartamentada de 220 kV situarase no parque de intemperie e a apartamentada de 30 kV empregará a celas metálicas prefabricadas de instalación interior. A parte cuberta da subestación e o centro de control do parque situarase nun mesmo edificio convenientemente separados. O edificio de control terá unhas dimensións de 25,90 x 10 m² en planta e unha altura de 3,50 metros dispoñerá dun único nivel, no que se situarán a sala de control, os vestiarios, o aseo, o local para grupo electrógeno, a sala de cabinas de media tensión, baterías de condensadores e trafo, local de taller e almacén e local de aceites e residuos. Os cerramentos do mesmo será de ladrillo revestido de morteiro e un aplacado de pedra nas fachadas.

Como áreas de ocupación temporal, habilitarase nas inmediacións da subestación unha superficie destinada a albergar o campamento de obra para as casetas de oficinas, vestiarios, servizos hixiénicos, contedores de ferramentas, descargas e provisión de pequeno material, etc. Esta zona presenta unha forma rectangular de 40 x 50 m².

Tamén se prevén dúas zonas onde se instalará un punto limpo para almacenaxe e clasificación de residuos para a súa posterior recollida selectiva.

Na base de cada un dos aeroxeradores, acondiciónase unha zona para facilitar os labores de montaxe, instalación dos guindastres para izado da torre, góndola e pas do aeroxerador. Unha vez finalizadas as obras procederase á súa restauración ambiental.

O abastecemento de auga realizarase mediante un sistema de potabilidade de auga, alimentado por un pozo de barrena localizado na subestación que cumprirá cos criterios sanitarios da calidade da auga de consumo humano. E o saneamento de augas residuais realizarase mediante a evacuación das mesmas a unha fosa séptica de 5.000 l instalada sobre unha soleira de formigón. O baleirado da fosa realizarase de forma periódica mediante camión cisterna

Como consecuencia do informe emitido pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural no trámite de consultas ás administracións públicas afectadas, o promotor propón a modificación da localización da torre meteorolóxica co fin de evitar a afección ao hábitat de interese natural 4020*. Con esta modificación tamén se dará resposta ás medidas suxeridas no informe do Instituto de Estudos do Territorio en relación coa afección a afloramento rochosos.

Así, a lonxitude de vieiros estimada do proxecto será dun total de 8.216 m (desagregada en 4.902 m de vieiros novos e 3.314 m de viales a acondicionar). Para o acceso á torre, o vieiro tiña unha lonxitude de 148 m, que pasa a ser de 86 m de viales coa nova localización da torre meteorolóxica. Para o ancho de vieiros definiase unha sección tipo de viario cun ancho de plataforma de 6 metros.

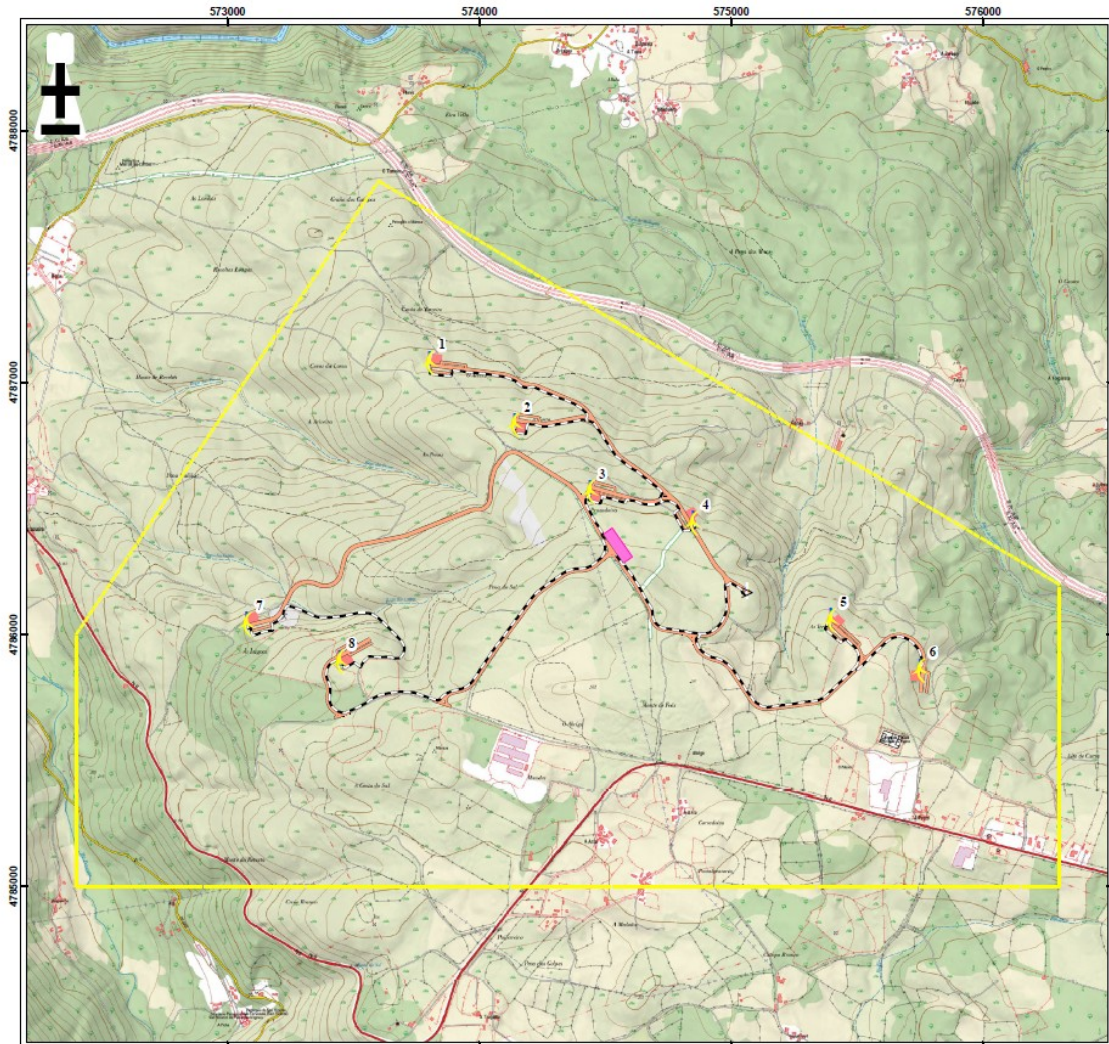
Ademais, proxéctanse un total de 7.680 m de gabias, das cales 6.804 aproximadamente se corresponden con gabias paralelas a vieiros e as 876 m restantes en cruces de calzadas ou ao longo de camiños e devasas existentes.

O prazo estimado de execución do proxecto é duns 12 meses.

Inclúese a continuación un plano coa configuración final do proxecto:

LEYENDA	
	Aerogeneradores PE FEÁS
	Torre meteorolóxica
	Zanjas
	Viales
	SET
	Plataformas
	Poligonal

1.3. Principais elementos ambientais da contorna

O proxecto localízase na provincia da Coruña nos municipios de Aranga e Coirós, nunha área de transición onde o terreo elévase suavemente formando unha meseta na metade sur da localización. A zona de estudo encádrase nas paraxes denominadas Cotó, A Acibreira, As Penas, Alto do Curra, A Panadoira e A Costa do Sal onde a cota media ronda os 49 metros. A cota mais elevada atópase no Monte de Feás a 538 metros. As instalación quedan emprazadas nun sector intermedio entre o trazado da autoestrada A-6 polo norte, e a estrada nacional N-VI polo sur, e dende a cal se accederá ao parque.

A nivel hidrolóxico, o ámbito de actuación pertencente á Demarcación Hidrográfica Galicia Costa. O sistema de explotación no que se sitúa o parque eólico é o 12 "Río Mandeo e Ría de Betanzos".

Discorren, próximos ás actuacións definidas na documentación, os seguintes canles fluviais codificados por Augas de Galicia: río Fervenzas (111019), rego de Mollapán (111017) e rego da Ramallal (111015) afluentes do río Mandeo (111), así coma os seus afluentes. Os encoros máis próximos ao parque son o encoro da Castellana e o encoro Gomil, no río Mandeo, a máis de 5,6 quilómetros ao sueste da infraestrutura, así como o encoro Barreiro, no río Cambás afluente do Mandeo, a máis de 6,5 quilómetros ao leste do parque .

Segundo o informado por Augas de Galicia, Identifícase o cruzamento dun camiño acondicionado de acceso un dos aeroxeneradores co rego das Golfas. Ademais a gabiá da rede de media tensión entre dous aeroxeneradores transcorre pola zona de policía do devandito rego. Así mesmo, a gabiá da rede de media tensión entre outro aeroxenerador e a subestación e o camiño acondicionado de acceso ao parque transcorren tamén pola zona de policía do rego das Golfas.

Segundo a documentación a maior parte da superficie afectada polo proxecto correspóndese con repoboacións forestais e eucalipto (76,8 %), seguido de matogueira con arboredo disperso (18,1%). En moita menor medida afecta tamén a repoboación de carballo (2,86%) e pradeiras (1,46%) así como a vexetación riparia (0,072%). Aproximadamente un 40% destas afeccións serán restauradas ao finalizar as obras.

En canto aos hábitats, de acordo co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005), na zona de actuación localízanse teselas onde se identifican os hábitats naturais de interese comunitario e/ou prioritarios cos seguinte códigos: uceiras oromediterráneas endémicas con toxo (4090), queirogais secos europeos (4030), queirogais húmidos atlánticos de *Erica ciliaris* e *Erica tetralix* (4020*).

Entre a fauna inventariada nas cuadrículas 10x10 km que abranguen a área de estudo figuran, segundo a documentación achegada polo promotor e o informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural, hai varias especies incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas (CGEA): INVERTEBRADOS: *Margaritifera margaritifera* (en perigo de extinción), *Geomalacus maculosus* (vulnerable); PEZ/AGNATO: *Petromyzon marinus*; ANFIBIOS: *Chioglossa lusitanica* (vulnerable), *Discoglossus galganoi* (vulnerable), *Hyla arborea* (vulnerable), *Rana iberica* (vulnerable), *Rana temporaria* (vulnerable); RÉPTIL: *Iberolacerta monticola* (vulnerable); AVES: *Milvus milvus* (en perigo de extinción), *Gallinago gallinago* (en perigo de extinción), *Circus pygargus* (vulnerable), *Circus Cyaneus* (vulnerable), *Scolopax rusticola* (vulnerable); MAMÍFEROS: *Rhinolophus hipposideros* (vulnerable). A este respecto, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural informa que non é previsible atopar parellas nidificantes na zona segundo o "Atlas de aves reproductoras" do MITECO e que a presenza do Miñato (*Buteo buteo*) na zona é frecuente.

Segundo o traballo de campo efectuados polo promotor, no que respecta a avifauna, as especies coas que se obtiveron un maior número de contactos foron o corvo (*Corvus corone*), o miñato (*Buteo buteo*), o pombo (*Columba palumbus*) e o avenoicenta cincenta (*Caprimulgus europaerus*). Menos dun 25% dos contactos foron con rapinas e destes case o 86% pertencen ao Miñato. Outras rapinas detectadas foron o falcón pequeno *Falco subbuteo* e o miñato abelleiro (*Pernis apivorus*). En canto aos quirópteros das visitas de campo detectaron 8 especies diferentes entre as que se topan os catalogados como vulnerables no CGEA: *Miniopterus schreibersii* e *Myotis daubentonii*.

No que atinxe a espazos protexidos e outras zonas ou elementos de interese ambiental, o lugar onde se localizan as instalacións do proxecto non ostenta ningunha figura de espazos protexidos das recollidas na Lei 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia nin da Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade. Pero localízase dentro dos límites da zona de transición da Reserva da Biosfera *Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo*, que ten a consideración de área protexida por instrumentos internacionais.

O ámbito do proxecto non se atopa dentro de ningunha das áreas prioritarias para a avifauna ameazada e/ou zonas de protección das publicadas na Resolución do 18 de outubro de 2021, da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, relativa ás liñas eléctricas de alta tensión.

Así mesmo, o proxecto localízase dentro do ámbito de plans de recuperación ou conservación de especies protexidas: subespecie lusitánica da escribenta das canaveiras (*Emberiza schoeniclus* L. subsp. *lusitanica* Steinbacher) en Galicia, aprobado mediante Decreto 75/2013, do 10 de maio, localizándose sobre unha área tipificada como potencial. Non obstante, tal e como recolle a Dirección Xeral de Patrimonio Natural no seu informe, de conformidade co Inventario Galego de Humidais. e co artigo 6 do decreto anteriormente referido, non se prevé ningunha afección sobre a especie, ao non confirmarse a existencia de ningún humidal no ámbito de actuación nin zonas húmidas das recollidas no Inventario Galego de Humidais.

No que respecta á paisaxe, de acordo co Catálogo das paisaxes de Galicia (Decreto 119/2016, do 28 de xullo), o lugar no que se proxecta a actuación localízase na grande área paisaxística Golfo Ártabro, na comarca paisaxística Golfo Ártabro Interior.

O proxecto non se sitúa próximo a ningunha área de especial interese paisaxístico, as máis próximas ao proxecto son a AEIP-07-01 Fraga das Barbudas e Val do Cambás, situada a uns 3,7 km ao leste e a AEIP-10-08 Fragas do Mandeo, a uns 3,8 km ao noroeste. Respecto aos miradoiros, os máis próximos sitúanse o Miradoiro de Rodeiro, a uns 3,9 km, e o Miradoiro de Bandoxa a uns 4,8 km, ambos ao suroeste. Máis lonxe, nun radio de 6 km aparecen o Miradoiro de Aranga, ao nordés, e o de A Espenuca ao noroeste. Segundo o Instituto de Estudos do Territorio, de acordo co Catálogo das paisaxes, as infraestruturas do parque eólico atópanse en zonas de visibilidade baixa e media

En canto ao patrimonio cultural, de acordo co estudo de impacto ambiental dentro da poligonal hay inventariados 15 mámoas, un conxunto medieval, un petróglifo, alpendres e hórreos. Tras os traballos de prospeccións, os xacementos que destacan no ámbito de estudo segundo a documentación son os seguintes: coa cualificación de compatible: *Abrigo de Regalados e Área de cautela de vexetación de Monte Feás*; e sen impacto: *Conxunto de Revoltas Longas ou de Cotón do Furreiro (GA15027013, GA15027014 e GA15027040), Conxunto medieval de Recebes (GA15027029), Mámoa da Costa do Sal (GA15027015) e Mámoas de Monte da Retorta.*

2. TRAMITACIÓN E ANÁLISE DO EXPEDIENTE

2.1. Resumo da tramitación

O 11.02.2020 Galenergy, SL, presentou ante a Dirección Xeral de Enerxía e Minas (antiga denominación da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais) unha solicitude de modificación substancial para o proxecto do parque eólico Feás.

O 08.05.2020 a antedita dirección xeral notificoulle ao promotor o cumprimento dos requisitos establecidos no artigo 31 da Lei 8/2009, do 22 de decembro pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e se crean o canon eólico e o Fondo de compensación Ambiental, modificada pola disposición derradeira sétima da Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento da implantación de iniciativas empresariais en Galicia.

En canto ao trámite ambiental e como xa se sinalou, o proxecto está incluído no grupo 3.i e no suposto 7º do grupo 9.a do anexo I da citada norma, polo que debe sométese a avaliación de impacto ambiental (AIA) ordinaria conforme á Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

O 19.05.2020 o órgano substantivo, para continuar coa tramitación do procedemento de autorización administrativa previa e de construción do proxecto, remitiu unha solicitude para os efectos de obter do órgano ambiental a relación de organismos e persoas interesadas aos que debe pedir informe segundo o disposto no artigo 33.4 da antedita Lei 8/2009, do 22 de decembro, pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e se crean o canon eólico e o Fondo de Compensación Ambiental. Achegan para iso, xunto coa solicitude do promotor, un EslA de abril de 2020 e un proxecto de execución de marzo de 2020.

Da solicitude e documentación achegadas despréndese que, atendendo ao carácter potestativo da solicitude de elaboración do documento de alcance do EslA segundo o artigo 33.2 da Lei 21/2013, o promotor do proxecto optou por prescindir deste trámite.

O 11.06.2020 a entón Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático, remitiulle ao órgano substantivo a información solicitada e indicoulle unha certas cuestións a ter en conta en relación co contido do EslA no ámbito da consulta a efectuar á Dirección Xeral de Emerxencias e Interior e á Dirección Xeral de Saúde Pública, así como unha serie de aspectos a ter en conta na dita tramitación da AIA ordinaria (información pública e consultas sobre o EslA) e sobre o contido do expediente ambiental que no seu momento tería que remitir ao órgano ambiental para continuar coa tramitación de cara a formular a DIA.

Logo disto, mediante Acordo do 2 de novembro do 2020 (publicado no DOG núm. 237, do 24.11.2020), a Xefatura Territorial da Vicepresidencia segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación da Coruña someteu a información pública a solicitude de autorización administrativa previa e de construción, a declaración de utilidade pública, en concreto, e a necesidade de urxente ocupación que iso implica, xunto o proxecto de execución, o EslA e o proxecto sectorial de incidencia supramunicipal (proxecto de interese autonómico) do parque eólico Feás. Así mesmo, a dita xefatura territorial efectuou o trámite de consultas sobre o EslA (asinado electronicamente o 18.08.2020).

O 22.07.2022 recíbese na Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático o expediente de avaliación de impacto ambiental do proxecto, remitido pola Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, como órgano substantivo por razón da materia, para os efectos de continuar coa tramitación de cara a formular a declaración de impacto ambiental.

O 28.10.2022 a antedita dirección xeral remite documentación complementaria consisten basicamente nos segundos informes das dirección xeral de Patrimonio Natural, Patrimonio Cultural e no cuarto informe da Dirección Xeral de Saúde Pública e os respectivos escritos de resposta e/ou conformidade cos mesmos.

O 08.11.2022 estando en curso a revisión e a análise técnica do expediente o órgano ambiental considerou necesario que fora completado en diversos aspectos de índole administrativa e documental como o estudo de impacto ambiental e o proxecto de execución sometidos a información pública, os escritos do promotor de presentación da documentación sometida a información pública, aclaración sobre unha documentación complementaria enviada á Dirección Xeral de Patrimonio Cultural en resposta a un informe previo, aclaración sobre unha documentación relacionada co informe do concello Aranga e o bosquejo do proxecto, polo que, de conformidade co artigo 40 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, cursouse unha solicitude e emenda.

O 22.11.2022 a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais remitiu documentación en resposta á solicitude efectuada por este órgano ambiental.

O 23.12.2022 o órgano ambiental solicitou a Dirección Xeral de Patrimonio Natural remitiu un informe complementario sobre efectos sinérxicos no marco da avaliación ambiental en nesa mesma data a dita dirección xeral remitiu o informe solicitado.

2.2. Resumo da análise técnica do expediente

O expediente de avaliación de impacto ambiental contén, entre outra documentación, o estudo de impacto ambiental (EslA), o documento técnico do proxecto de execución, diversas addendas e documentación complementaria incorporada ao longo da tramitación, os anuncios e certificados de exposición pública, as alegacións ambientais e os informes recibidos como resultado dos trámites de información pública e de consultas sobre o EslA e as súas addendas ou documentación complementaria de ser o caso.

▪ En canto aos informes, pódese indicar o seguinte:

- A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, emite un primeiro informe no que efectúa un resumo de antecedentes e feitos, consideracións legais e técnicas e analiza os documentos e o seu contido respecto do patrimonio cultural.

A continuación, analiza o contido do estudo de impacto ambiental dende o punto de vista do patrimonio cultural e conclúe que á vista do exposto na análise da documentación presentada e as súas consideracións técnicas non pode informar os documentos *Estudio de Impacto Ambiental Parque Eólico Feás (Agosto 2020)* e *Proyecto Sectorial Parque Eólico Feás (Marzo 2020)*, debéndose completar a documentación nunha serie de aspectos relacionados coa afección visual do parque sobre o conxunto medieval de Receves, a necrópole do Monte da Retorta, a necrópole e petróglifos da Lomba e petróglifos de Coto Furreiro, así como sobre as necrópoles do Monte do Gato máis próximas (Monte do Gato, Portomoeiro e Vallo), así como os impactos paisaxísticos e os efectos sinérxicos, incluíndo todos os parques proxectados na área, indicando ademais que dentro da avaliación do impacto sobre o patrimonio cultural, realizarase un rozado baixo control arqueolóxico das áreas que non puideron ser prospectadas adecuadamente debido a vexetación, para descartar o confirmar a presenza de bens arqueolóxicos e establecer as medidas correctoras apropiadas.

En resposta a este informe, o 17.01.2022 promotor presenta como documentación complementaria a Memoria de Avaliación de Impacto Arqueolóxico da área poligonal do Parque Eólico Feás, nos concellos de Aranga e Coirós, na provincia de A Coruña (*asinada electronicamente o 12.01.2022*) na que atende ao requirimento da dirección xeral no que respecta aos resultados dos traballos de roza da vexetación realizados baixo supervisión arqueolóxica que se acompañaron dunha revisión posterior sobre o terreo e máis o estudo de visibilidade sobre os bens patrimoniais solicitados e acompaña o documento *Simulación paisaxística desde elementos del patrimonio cultural Parque Eólico Feás*, complemento do estudo de impacto e integración paisaxística e do estudo de impacto sobre o patrimonio cultural do EslA.

Posteriormente, o 31.08.2022 o promotor presenta nova documentación na que se valoran os cambios introducidos como resultados do trámite de información pública e consultas denominada *Adecuación del EslA Parque eólico Feás Junio 2022*. Dende o punto de vista do patrimonio cultural, indica que as afeccións ao patrimonio cultural foron avaliadas no EslA agás a nova posición da torre meteorolóxica que coa modificación incide nunha zona establecida para o control arqueolóxico específico dun afloramento rochoso (*Abrigo de Regalados*), concluíndo que o impacto segue a ser compatible e incrementa e actualiza as medidas correctoras. Esta documentación inclúe o documento de *Addenda á Memoria da "Avaliación do impacto patrimonial do parque eólico Feás, Aranga e Coirós (A Coruña)"* (asinado o 16.06.2022), onde se revisa a avaliación de impactos e a proposta de medidas correctoras en función da modificación da situación da torre meteorolóxica e o seu vial de acceso. Ademais, en cando aos efectos sinérxicos e aos efectos acumulativos, nese documentos sinala que son os expostos no anexo correspondente do EslA.

Á vista da documentación elaborada, a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural emite un segundo informe favorable ao EsIA segundo a documentación remitida o 17.01.2022 e mais o 31.08.2022, e coas medidas protectoras e correctoras indicadas no *"Anexo C, Documentación patrimonio cultural, Addenda á Memoria da Avaliación do impacto patrimonial do parque eólico Feás, Aranga e Coirós (A Coruña)"*, debendo ter en conta ademais unha serie de consideración entre as que se atopan as seguintes:

- Con carácter previo ao inicio das obras de construción do parque eólico, realizarase unha supervisión das rozas de vexetación naquelas zonas que non puideron ser revisadas con anterioridade.
- Asemade, previo ao inicio das obras de construción do parque eólico, terá que revisarse en campo o Abrigo de Regalados, co obxecto de tentar verificar a súa natureza arqueolóxica. De confirmarse esta, revisaranse as cautelas arqueolóxicas neste ámbito e redactarase e presentarase unha ficha normativizada do mesmo para dalo de alta nos arquivos de xacementos arqueolóxicos de Galicia da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural.
- Será necesario realizar un control e seguimento arqueolóxico das obras de roza, replanteo, execución de obra e restitución dos terreos do parque eólico. A tal fin, e previo ao inicio das mesmas, deberá presentarse ante a antedita dirección xeral un proxecto arqueolóxico axustado ao establecido na Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia e no Decreto 199/1997, do 10 de xullo, polo que se regula a actividade arqueolóxica na Comunidade Autónoma de Galicia. No devandito proxecto recolleranse todas as medidas protectoras e correctoras xerais e específicas establecidas no Anexo C do EsIA e as derivadas das consideracións que se fan no informe da dirección xeral.
- A totalidade das obras que comporten movementos ou remocións de terras deberán levar aparelladas o control arqueolóxico das mesmas, que deberá ser presencial, continuo e a pé de obra no contorno de protección dos elementos arqueolóxicos (neste caso, o Abrigo de Regalados) ou calquera outro que poida aparecer durante o transcurso das obras.
- Estableceranse zonas específicas de cautela nos ámbitos que serán ocupados polas plataformas, as cimentacións dos aeroxeradores e as infraestruturas asociadas, nas que as rozas de vexetación previas á executar calquera movemento de terras deberán facerse baixo control arqueolóxico, que terá carácter presencial, continuo, intensivo e a pé de obra nas zonas que non puideron ser revisadas.
- Realizarase un especial seguimento da roza das zonas de obra, así como o control dos perfís e cortes que se xeren. No caso de que se constate a existencia de restos arqueolóxicos, primarase a conservación *in situ* dos mesmos, o que poderá dar lugar a modificacións na implantación das infraestruturas e ao establecemento de novas medidas protectoras e correctoras.
- Certificarase o estado final dos elementos incluídos no patrimonio cultural unha vez rematada a totalidade das obras.

Finaliza indicando que de acordo cos artigos 39 e 45 da Lei 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia, as intervencións que se pretendan realizar en bens de interese cultural ou catalogados, así como no seu contorno de protección ou zona de amortecemento, terán que se autorizadas pola consellería competente en materia de patrimonio cultural e a estes efectos, o promotor ou o concello previa concesión de licenza deberá remitir o correspondente proxecto técnico.

- A Dirección Xeral de Patrimonio Natural, emite un primeiro informe no que logo de expoñer uns antecedentes administrativos e un resumo do proxecto, efectúa unha análise tendo en conta a documentación examinada, no que sinala que o lugar onde se localiza o proxecto non ostenta ningunha figura de espazos naturais protexidos das recollidas na Lei 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia nin da Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade, tampouco se atopa dentro de ningún espazo que se atope en estudo pola dirección xeral por reunir importantes valores. Non obstante a zona de actuación localízase dentro dos límites da reserva da biosfera Mariñas Coruñesas e Terras do Mandeo, zona de transición tendo, por tanto, a consideración de área protexida por instrumentos internacionais.

Sinala as canles fluviais presentes na contorna, e indica que non afecta a zonas húmidas das recollidas no Inventario Galego de Humidais (IHG) (Decreto 127/2008, do 5 de xuño). Tampouco se atopa dentro de ningunha das áreas prioritarias para a avifauna ameazada e/ou zonas de protección das publicadas na Resolución do 18 de outubro de 2021, da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, relativa ás liñas eléctricas de alta tensión.

O proxecto localízase dentro do ámbito de plans de recuperación ou conservación de especies protexidas: subespecie lusitánica da escribenta das canaveiras (*Emberiza schoeniclus* L. subsp. *lusitánica Steinbacher*) en Galicia, aprobado mediante Decreto 75/2013, do 10 de maio, localizándose sobre unha área tipificada como potencial. Non obstante, de conformidade co IHG e co artigo 6 do decreto anteriormente referido, non se prevé ningunha afección sobre a especie, ao non confirmarse a existencia de ningún humidal no ámbito de actuación.

Sinala que o ámbito de actuación non están presentes árbores ou formacións incluídas no Decreto 67/2007, do 22 de marzo, polo que se regula o Catálogo galego de árbores senlleiras

Indica que de conformidade co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005), na zona de actuación localízanse teselas onde se identifican os hábitats naturais de interese comunitario e/ou prioritarios.

Inclúen a continuación unha táboa coas especies incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas (Decreto 88/2007, do 19 de abril) cuxa distribución coincidiría coas cuadrículas UTM 10x10 nas que se sitúa o proxecto. Non obstante, indican que a dita información proporciona unicamente unha primeira aproximación.

Con respecto ás propostas técnicas de zonificación de plans de conservación/recuperación de especies ameazadas que se están elaborando na Dirección Xeral de Patrimonio Natural, a zona de actuación non se localiza dentro do ámbito de ningunha.

O informe incorpora unha serie de observacións sobre o contido do EslA, en concreto respecto á valoración de alternativas e caracterización do proxecto, xa que bota en falta información en relación coa localización e cuantificación de certas accións do proxecto e a afección en relación coa biomasa; tamén con respecto ao inventario ambiental, en particular coa caracterización da vexetación e hábitats e a cartografía dos mesmos, sinalando a presenza do hábitat 4020* na zona de acopios e SET, así como do inventario de flora; con respecto á identificación e valoración dos impactos e ás medidas protectoras e correctoras. Ademais engade unha corrección respecto á mestura de sementes a empregar na restauración e destaca a presenza de *Buteo buteo* na zona o que fai preciso establecer medidas.

Conclúe que en base á información dispoñible na dirección xeral e a documentación aportada polo promotor, non é posible determinar con total seguridade que non se vaian a producir efectos negativos sobre os valores naturais, debendo, polo tanto, corrixiarse os defectos sinalados no seu informe para realizar unha axeitada análise e avaliación.

Como resposta ao anterior, o promotor achega o documento titulado *Resposta al informe de la Dirección Xeral de Patrimonio Natural al estudio de impacto ambiental. Parque eólico Feás. Abril 2022* (asinado electronicamente o 25.03.2022 e o 26.03.2022) no que da contestación a cada unha das eivas sinaladas no informe da dirección xeral e inclúe un *Anexo II: Adenda al Estudio de Impacto Ambiental Parque eólico Feás* no que se desenvollen as consideracións indicadas se describe e valora as posibles variacións das afeccións descritas no EsIA como consecuencia das accións do proxecto.

No referente á afección ao hábitat 4020*, xustifica que a SET non se atopa dentro da área ocupada por ese hábitat se non que se localiza en parcelas adicadas á produción de piñeiro e eucalipto, e a instalación que si se atopa sobre ese hábitat é a torre meteorolóxica polo que propón trasladala a unha nova localización para evitar dita afección.

Á vista do anterior a Dirección Xeral de Patrimonio Natural emitiu un segundo informe no que pode destacarse que a maior parte das superficies afectadas polo proxecto están cubertas por masas de piñeiros e eucaliptos, estímase moi pouco probable que se poida afectar a exemplares de *Narcissus cyclamineus* e conclúe que á vista dos antecedentes e da análise da documentación, considera que non é previsible que o proxecto xere efectos significativos, sendo compatible coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, polo que se emite informe favorable, condicionado a que se autorice cunha serie de condicións relacionadas coa certificación por parte da dirección de obra da composición da mestura de gramíneas e leguminosas a empregar, evitar a afección directa ou indirecta dos hábitats de interese comunitario fóra da zona de actuacións, evitarse o depósito de residuos ou produtos sólidos para evitar arrastres das augas, sinala a prohibición de efectuar verteduras de material contaminante ou calquera vertido que afecte á calidade das augas continentais e a necesidade de tratar as augas que saian das zonas de instalacións de obras e augas procedentes de formigonados, a prohibición de verter material contaminante e tomar as medidas de seguridade para evitar derramos, nese sentido, sinala que non se producirán arrastres nin enturbamentos das augas continentais, realizarase a restauración segundo o plan de restauración coa finalidade de recupera os hábitats de interese comunitario existentes.

Así mesmo, fai énfase na importancia de aplicar accións para a protección da avifauna e quirópteros, polo é necesario que o proxecto incorpore medidas adicionais que garantan a minimización do impacto por colisión de aves e quirópteros. Entre as medidas sinaladas atópanse:

Para os quirópteros: restrinxir a rotación das pas o máis posible por baixo da velocidade de réxime e informar no PVA sobre os tempos en que a velocidade do vento foi inferior ao limiar establecido e a porcentaxe en que os aeroxeneradores permaneceron parados.

Para a avifauna, implantar tecnoloxías de redución do impacto por colisión, tales como: sistemas de detección baseados en vídeo (tipo DTBird), que son sistemas que traballan de forma independente para facer un seguimento das aves e mitigar a mortalidade na localización das turbinas. Como medida disuasoria pasiva, recolle o pintado dunha das pas do rotor de cada aeroxenerador. Sinalan que o plan de vixilancia ambiental medirá a mortalidade observada neste parque comparándoa coa mortalidade dos parques lindeiros xa existentes con aeroxeneradores sen pintar para informar se a medida resulta eficaz e avaliarán tanto o impacto dos parque eólico por colisión sobre as aves e os morcegos como a efectividade das medidas. Engade ademais un apartado no que inclúe as condicións mínimas para os plans de vixilancia ambiental no relativo ao control da mortalidade por colisión en parques eólicos durante a fase de explotación.

En relación ao lobo, indican que se terá que dar cumprimento ao punto 18, apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia. No primeiro ano de funcionamento do parque eólico, como parte do plan de vixilancia ambiental, deberase remitir á Dirección Xeral de Patrimonio Natural un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha

avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

O promotor presenta un escrito de resposta do 27.10.2022 no que presta a súa conformidade e en relación co pintado das pas non considera que sexa una medida adecuada e en base ás consideracións efectuadas está disposto a implantar medidas como as indicadas no informe ou de análoga eficacia, previa validación das mesmas pola dirección xeral.

Posteriormente, e en resposta á solicitude de informe efectuada polo órgano ambiental, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural emite un informe complementario sobre efectos sinérxicos no marco da avaliación ambiental sobre a caracterización dos efectos sinérxicos do parque eólico de referencia, derivado do feito de que esta instalación se atopa nun ADE no que hai proxectados varios parques eólicos.

Nel, efectúa unha análise e avaliación de sinerxías tendo en conta a identificación, descrición e análise dos efectos sinérxicos do proxecto efectuada no estudo de impacto ambiental sobre os factores do patrimonio natural e a biodiversidade.

A continuación, efectúa a súa análise e valoración dos efectos sinérxicos. Indica que os impactos que un parque eólico pode xerar sobre o patrimonio natural e a biodiversidade poden chegar a xerar efectos acumulativos e sinérxicos, especialmente sobre as poboacións de aves e quirópteros e que en Galicia, este tipo de impactos secundarios irá en aumento, en paralelo coa crecente densidade de aerogeradores. E que o tipo de máquinas tripala teñen como efectos máis medible a morte por colisión de aves e quirópteros, tendo algunha das especies máis afectadas poboacións reducidas e baixas taxas de substitución.

Sinala que os elementos do medio máis susceptibles de sufrir impactos con efectos acumulativos aditivos e/ou sinérxicos son a avifauna e quirópteros. Os parques eólicos situados no entorno próximo forman unha agrupación que encóntrase nunha zona illada polo río Mandeo dos parques eólicos da ADE veciña e mantén unha presenza de corredores de avifauna que valora como suficientes, non xerando efecto barreira limitante nin efecto baleiro significativo.

Tendo isto en conta, sinala que non son esperables sinerxías ou impactos acumulativos incompatibles a este respecto entre as distintas estruturas consideradas na análise. A área de estudo non se trata dunha zona que presente unha elevada densidade de aves, nin conta coa existencia de importantes roteiros migratorios, polo que non se prevé a existencia de efectos acumulativos respecto diso e que o proxecto analizado sitúase nunha contorna onde se considera que o aumento de densidade de aerogeradores non producirá efectos sinérxicos incompatibles.

E conclúe que á vista dos antecedentes e da análise e valoración realizada sobre os posibles efectos acumulativos e/ou sinérxicos do parque eólico Feás, informa que o proxecto non provoca efectos sinérxicos incompatibles no ámbito das súas competencias.

O Instituto de Estudos do Territorio (IET) emite un informe no que recolle o marco legal e a descrición do proxecto e resume o contido do estudo de impacto ambiental en relación coa paisaxe destacando que inclúe un estudo de impacto e integración paisaxística (EIIP) como documento anexo. A continuación caracteriza a paisaxe afectada polo proxecto e fai unha análise do contido do EIIP, dos efectos do proxecto sobre a paisaxe e das medidas de integración paisaxística propostas na documentación.

Conclúe que o EIIP que incorpora o proxecto axústase formalmente ao disposto no artigo 11.2 da Lei 7/2008 de protección da paisaxe de Galicia e nos artigos 25 e seguintes do Regulamento da Lei 7/2008.

Sinala como un dos principais impactos sobre a paisaxe os derivados dos efectos sinérxicos pola existencia doutros proxectos eólicos na contorna e pola proximidade dos aeroxeradores aos núcleos de poboación e ás vías de comunicación. Ademais sinala os afloramentos rochosos poderanse ver afectados polas obras de accesos e a localización das infraestruturas.

As medidas de integración paisaxística previstas poden considerarse, en xeral, adecuadas para reducir ou mitigar os impactos do proxecto, se ben para asegurar unha mellor integración paisaxística recomenda adoptar as seguintes:

Deberase minimizar a afección aos afloramentos rochosos no lugar de implantación do parque, principalmente na contorna da Pena do Sal onde se proxecta a torre meteorolóxica e o seu camiño de acceso. E, no caso de que non se manteñan as plantacións forestais existentes na contorna da subestación, recoméndase plantar unha barreira vexetal no perímetro da mesma, realizada con especies arbóreas ou arbustivas autóctonas e propias da zona, para atenuar a súa visibilidade. Ademais, en relación á cuberta, debería empregarse tella en vez de lousa, posto que é o material máis utilizado nas construcións rurais da contorna. Para asegurar unha adecuada integración paisaxística da instalación, recomenda aplicar os criterios da *Guía de cor e materiais* dispoñible na páxina web da Xunta de Galicia.

O promotor presenta un escrito no que presta a súa conformidade co contido do informe.

Neste sentido, cómpre destacar que a modificación do proxecto proposta polo promotor, consistente no desprazamento da torre meteorolóxica, elimina a afección aos afloramentos rochosos situados na contornada Pena do Sal.

- A Dirección Xeral de Saúde Pública emite un primeiro informe que se realiza avaliando se na documentación se tiveron en conta, identificaron e valoraron os posibles impactos do proxecto no medio ambiente con posible repercusión sobre a saúde humana. Sinala que é importante ter en conta que a presenza dunha fonte contaminante non é suficiente para que exista un risco para a saúde, xa que para iso debe existir unha vía de exposición completa. Ademais, o proxecto é unha actividade regulada por un procedemento xeral de autorización recollido nunha normativa específica, co obxecto de avaliar que a súa construción se realice co menor custo ambiental posible, polo que de cumprirse os estándares establecidos deberíase de asegurar a ausencia de efectos significativos sobre a saúde das persoas.

A continuación efectúa unha avaliación do proxecto desde os seguintes puntos de vista: caracterización da poboación en situación de risco, determinación dos potenciais perigos, identificación das posibles vías de exposición, avaliación da necesidade de medida da exposición e avaliación da necesidade dun estudo de avaliación de risco para a saúde.

Conclúe que da análise da documentación, esta non recolle información ou é insuficiente sobre unha serie de aspectos que poden ter repercusións sobre a saúde da poboación, e polo tanto é necesario que o promotor aporte a información complementaria sobre: a caracterización das poboacións próximas en establecementos máis vulnerables, se as captacións poden verse afectadas polas obras, as medidas protectoras, de seguridade e seguimento no caso de voaduras. Refírese o emprego de gases illantes como o SF₆, pero non se indica como se fará o manexo do mesmo. No referente ao abastecemento de auga sinala que de dispoñer de auga quente sanitaria ou de sistemas de extinción de incendios que supoñan a existencia de aerosolización, deberán cumprirse os requisitos establecidos no RD 865/2003. No referente ao parpadeo de sombras, indica que debe realizarse unha valoración do *caso real* naqueles casos nos que se superen os valores de referencia. Non se menciona o emprego doutros produtos perigosos que poidan ser empregados nas instalacións e mantemento, nin a súa xestión nin eliminación, nin se indica a disposición de fichas de datos de seguridade d todos os materiais perigosos, nin se indica que dispoñen dun sistema integrado de control específico no caso de verse afectados por pragas ou vectores.

En contestación ao dito informe o promotor presenta un escrito do 06.04.2022 ao que xunta o documento *Respuesta al informe de la Dirección Xeral de Saúde Pública al Estudio de impacto ambiental del parque eólico Feás. Abril 2022* (asinado electronicamente o 03.03.2022), no que se dá reposta as cada un dos puntos requiridos pola dirección xeral, para o cal inclúe entre os seus anexos o *Anexo C: PE Feás: Estudio Shadow Flicker – Caso real*.

Á vista da documentación elaborada a Dirección Xeral de Saúde Pública emite un segundo informe no que considera que se proporcionou a información adicional requirida para avaliar o risco da saúde, e que se deseñaron as medidas adecuadas para o control e monitoreo dos impactos sobre a saúde humana, sendo inda insuficiente no relacionado co parpadeo de sombras. Toda vez que segundo recolle no estudo do “*caso real*” aportado polo promotor cinco receptores superan máis de 30 horas/ano, e tendo en conta os criterios de avaliación establecidos por esa dirección xeral neste sentido, deberá considerarse efecto de sombra nas vivendas que superen o limiar de 8 horas/ano. Naquelas vivendas que superen os limiares deberanse incorporar medidas protectoras nesta fase do proxecto, independentemente das medidas de mitigación que puideran ser necesarias na fase de funcionamento.

En resposta ao anterior, o promotor presenta un escrito de resposta do 02.05.2022 no que sinala que no estudo do *caso real* non consideraron factores atenuantes como a presenza de obstáculos e apantallamientos que puidera actuar como barreiras ante o efecto parpadeo de sombra. E propón a realización de control e seguimento durante o primeiro ano de explotación sobre os receptores que poidan superar o limiar. No caso de que se supere propón que se establezan medidas correctoras como apantallamientos e/ou a parada técnica temporal dos aeroxeneradores do parque, sós ou combinados de xeito que se evite a superación de dito limiar.

Ao respecto do anterior, a Dirección Xeral de Saúde Pública emite un terceiro informe no que reitera en relación ao parpadeo de sombras, que tendo en conta que no estudo do “*caso real*” existen 5 receptores que superan as 8 horas/ano, naquelas vivendas que superen este limiar, o proxecto deberá incorporar as correspondentes medidas protectoras, independentemente das medidas de mitigación que puideran ser necesarias na fase de funcionamento.

O promotor contesta cun escrito do 14.06.2022 no que indica que como medidas protectoras, os aeroxeneradores disporán dun sistema de control de parada por efecto parpadeo de sombras, para asegurar que non se supera o límite de 8 h/año de exposición en vivendas que superen este limiar no estudo de “*caso real*”, de conformidade cos limiares establecidos como referencia pola Dirección Xeral de Saúde Pública para os parques eólicos.

Á vista do anterior a Dirección Xeral de Saúde Pública emite un cuarto e último informe no que considera satisfeitos os requirimentos feitos no informe previo, polo que se emite informe favorable.

- A Dirección Xeral de Emerxencias e Interior informa que tras revisar a documentación se estima que o risco de accidentes graves ou catástrofes é baixo, sen prexuízo de que se puidera estar afectado polo Decreto 171/2010, sobre plans de autoprotección na Comunidade Autónoma de Galicia, o titular deberá elaborar e implantar o plan, elaborado por técnico competente, e que deberá acompañar aos restantes documentos necesarios para o outorgamento da licenza, permiso ou autorización, previamente á autorización de inicio da actividade por parte da autoridade competente.

Engade que o Decreto 171/2010, do 1 de outubro, sobre plans de autoprotección na Comunidade Autónoma de Galicia, recolle no seu anexo I aquelas actividades susceptibles de xerar situacións de grave risco colectivo, catástrofe ou calamidade e os centros ou instalacións que poden resultar afectados de maneira especialmente grave por situacións dese carácter, polo tanto, se é o caso, o titular deberá implantar, manter e revisar o seu propio plan de

autoprotección, que é o documento que prevé as emerxencias que se poden producir a consecuencia da súa propia actividade e as medidas de resposta ante situacións de risco, de catástrofes e de calamidades públicas que podan afectar ao proxecto.

- A Axencia Turismo de Galicia emite un informe sobre o estudo de impacto ambiental do proxecto presentado no que sinala que a fase de construción non se considera significativa por supoñer un período de tempo pequeno e que na fase de explotación sería significativa debido ao impacto visual e as emisións sonoras. Conclúe que dado o alcance das actuacións o impacto turístico que terá o parque eólico considéraseo significativo pero asumible.
- Augas de Galicia emite un informe no que, logo de efectuar un resumo de antecedentes do proxecto e citar a lexislación de aplicación, describe o proxecto e o contido do EsIA en relación coa hidrografía e informa en relación coa rede fluvial presente no ámbito de actuación, as afeccións aos cursos fluviais por parte das infraestruturas proxectadas, citando o cruzamento do camiño acondicionado de acceso ao aeroxerador FE07 co rego das Golfas. Ademais a gabiá da rede de media tensión entre os aeroxeradores FE07 e FE08 transcorre pola zona de policía do devandito rego. Así mesmo, a gabiá da rede de media tensión entre o aeroxerador FE08 e a subestación, así como o camiño acondicionado de acceso ao parque transcorren tamén pola zona de policía do rego das Golfas.

A este respecto do anterior, o órgano de cunca indica que co obxecto de minimizar a afección ao antedito rego deberá valorarse a posibilidade de executar nestes treitos a gabiá de cableado fora da zona de servidume.

E ademais, deberá verificarse en campo as afeccións a cursos fluviais por parte do camiño de acceso ao aeroxerador FE07, así como da plataforma da zona de provisión de pas do aeroxerador FE06

Outra información que recolle son as obrigas que establece a normativa e a lexislación de augas, entre elas a necesidade de obter as autorizacións administrativas do órgano de cunca para calquera actuación realizada en calquera zona susceptible de ser considerada dominio público hidráulico, na zona de servidume ou policía, os novos camiños de acceso ou modificación dos existentes ou construción de gabias e arquetas, así mesmo as superficies destinadas a aloxar campamentos de obra e punto limpo que se sitúe en zona de policía e a tala de árbores en zona de servidume, e indica a documentación a aportar inicialmente e o seu contido para a dita tramitación.

Tamén informa que as actuacións propostas non afectan a ningún espazo protexido recollido no Catálogo de zonas protexidas do PHGC, aprobado polo RD 11/2016, de 8 de xaneiro. No tocante ás Zonas de Captación de abastecemento humano recollidas no PHGC sinala 2 superficiais.

Tamén recolle o contido da lexislación sobre as zonas inundables e zonas de fluxo preferente, as autorizacións e prescricións establecidas para estas zonas. E sinala que todo o ámbito de actuación non está afectado por ningunha ARPSI fluvial.

En canto aos aproveitamentos hídricos sinala un dun particular inscrito no libro de rexistro de Augas de Galicia na contorna de 500 metros ao redor do ámbito de actuación, e sinala os requirimentos legais establecidos segundo o RDPH destacando que que no caso de afectar a algunha captación de augas inscrita, como consecuencia das actuacións propostas, deberase contemplar a súa reposición.

Engade por último determinadas consideracións sobre as accións do proxecto susceptibles de causar afeccións ao medio hídrico, indicando que tanto os camiños, as drenaxes lonxitudinais e transversais deben cumprir coa normativa do Plan Hidrolóxico Galicia Costa. Lembra que se vai haber algún aproveitamento de augas o promotor deberá estar ao que indique a normativa, e solicitar as concesións de captación ou autorizacións de vertedura que

legalmente correspondan se vai a empregar unha depuradora ou unha fosa estanca ou se vai a efectuar calquera outra vertedura.

Remata o informe apuntando unha serie de condicións a ter en conta no desenvolvemento do proxecto encamiñadas, entre outras cuestións, a reducir ou evitar o arrastre de sedimentos aos leitos dos ríos durante os movementos de terras e polo tránsito da maquinaria, para impedir a contaminación das augas superficiais ou subterráneas pola acumulación de substancias, a non afectar aos niveis freáticos que puideran alterar captación existentes, especialmente, na execución dos alicerces e das gabias.

Conclúe informando favorablemente o Estudo de impacto ambiental do proxecto, sempre que se teñan en conta as condicións e directrices sinaladas no seu informe, así como as indicadas na documentación sometida a informe.

- O Concello de Coirós remite un informe técnico no que informa en relación con temas urbanísticos e competencias municipais e conclúe sobre a compatibilidade urbanística do proxecto co planeamento do concello tendo en conta o EslA e o resto de documentación, e fai unha serie de observacións en relación co ruído sinalando que conta cunha ordenanza de protección contra a contaminación acústica, así como outras cuestións sobre as vías municipais e as afeccións relacionadas cun plan parcial e unha estrada de titularidade estatal.
- O Concello de Aranga emite un informe do 08.12.2020 elaborado polo arquitecto municipal que ten carácter principalmente urbanístico, en relación co EslA considera conveniente contar co informe dun técnico experto na materia.

Nese contexto, consta un documento técnico de análise ambiental e alegacións elaborado por unha consultora ambiental a petición do concello de Aranga e que achega o 23.03.2021 no que se propoñen unha serie de propostas a incorporar no estudo de impacto ambiental.

O promotor presenta un escrito do 16.04.2021 de resposta ao mesmo no que contesta cada punto do informe.

Á vista da contestación efectuada polo promotor, o concello de Aranga remite un oficio do 11.05.2022, no que inclúe unha serie de cuestións ambientais que sobre as que xa informaron os correspondentes organismos competentes ao longo do trámite ambiental.

Ademais, en relación co anterior informe, o promotor contesta nun escrito do 14.06.2022 que tanto o EslA como toda a documentación complementaria, de mellora ou ampliación que se ten incorporado ao expediente cumpre con todas as recomendacións e requisitos legais en materia medioambiental, téndose practicado os pertinentes estudos medioambientais que existe a lei e os organismos competentes, e que estará ao que se estableza na DIA.

- Para os devanditos informes constan no expediente escritos do promotor de conformidade ou, de ser o caso, de resposta ao seu contido.
- Así mesmo, consta un informe do Servizo de Enerxía e Minas da Xefatura Territorial da Consellería de Economía e Industria da Coruña na súa condición de unidade tramitadora do órgano substantivo, que recolle as características técnicas do proxecto, un resumo da tramitación practicada no expediente, tanto no referente á obtención dos condicionados técnicos do proxecto como á tramitación ambiental e os resultados da información pública, e no cal conclúe que procede continuar coa tramitación da avaliación de impacto ambiental e autorización administrativa previa.

- No tocante a alegacións con contido ambiental, no expediente remitido polo órgano substantivo constan 21 alegacións; 19 presentadas por particulares en dous formatos de distinto contido, 2 asociacións de ámbito ecoloxista e cultural e un sindicato.

Unha parte do contido de varias das alegacións non reviste carácter ambiental, referíndose a cuestións alleas ao ámbito competencial do órgano ambiental (bens e dereitos afectados, declaración de utilidade pública, afección económica, expropiacións de terreos, características técnicas das instalacións, seguridade industrial, Plan sectorial eólico, fragmentación do proxecto, aspectos urbanísticos, tráfico aéreo, e espazo radiolóxico, etc.) que de ser o caso son obxecto doutras fases da tramitación por parte do órgano substantivo de cara ao outorgamento da autorización administrativa do proxecto, ou ben non atinxe á tramitación da avaliación de impacto ambiental de proxectos de cara á formulación da declaración de impacto ambiental.

No que se refire exclusivamente aos aspectos que poden atinxir a avaliación de impacto ambiental de proxectos (impacto ambiental en xeral, incidencia sobre os núcleos de poboación, a saúde da poboación, a contaminación acústica, emisións de po, afeccións ao patrimonio cultural, impacto paisaxístico, afeccións á hidroloxía e hidroxeoloxía, humidade, afeccións ao solo, posibles efectos acumulativos ou sinérxicos con outros parques eólicos e infraestruturas asociadas, afeccións a flora, fauna (aves, quirópteros, lobo etc), a Reserva da Biosfera, os hábitats naturais e biodiversidade, impacto turístico, etc.), e sen prexuízo das aclaracións ou informacións achegadas polo promotor nas súas respostas ás ditas alegacións, cabe referirse aquí ao recollido neste mesmo apartado 2 da DIA en relación cos informes emitidos polos organismos sectoriais con competencias nas materias aludidas, á documentación complementaria que se incorporou ao expediente ao longo da tramitación, ao condicionado do apartado 4, ao programa de vixilancia e seguimento ambiental do apartado 5 e á propia consideración final da DIA respecto da viabilidade ambiental do proxecto co cumprimento das condicións e medidas que se establecen ao longo deste documento ademais das que figuran no EslA e a restante documentación avaliada no marco do trámite ambiental.

2.3 Efectos sinérxicos

En relación cos efectos acumulativos e sinérxicos, o EslA inclúe no seu anexo IV o *Estudio de efectos sinérxicos y acumulativos*. No anexo téñense en conta todos os parques eólicos en operación e todos os parques eólicos con DIA favorable dentro dunha envolvente de 20 km no entorno do parque eólico, así como os parques eólicos en fase de tramitación que o promotor pretende desenvolver dentro desa mesma envolvente incluíndo Feás, Fontella e Seselle e as liñas de alta tensión (que suman un total de 126 aerogeneradores e 4 LATs, 2 de 220kV e 2 de 400kV).

Na área de 20 km analízanse as posibles sinerxías a nivel socioeconómico, a calidade paisaxística e as concas visuais, así como a navegación aérea e a extinción de incendios, tamén a avifauna e os quirópteros a perda de conectividade ecolóxica e o efecto barreira. Ademais, analízanse a afección á Rede Natura 2000 e outros espazos protexidos. Na envolvente dos 5 km valoran os efectos sobre a calidade acústica, e na área máis próxima dun quilómetro os efectos sinérxicos sobre o resto de aspectos ambientais.

- Na fase de obra o anexo sinala o seguinte:

En canto aos efectos sobre a atmosfera: *"de los doce parques eólicos incluídos en la envolvente de 20 km de radio ocho ya están en operación, tres están actualmente en fase de tramitación y otro cuenta con DIA favorable. Aún en el caso de que las obras de estos cuatro parques eólicos (Feás, Fontella, Seselle y Cordal de Montouto-Pando) coincidieran parcial o totalmente en el tiempo, la mínima distancia entre ellas es de 3,2 km que es la distancia que separa el aerogenerador nº 6 del Parque Eólico Feás y el nº 9 del Parque Eólico Fontella. Por tanto, no prevé un aumento en los niveles de inmisión de gases y partículas por efecto sinérgico o acumulativo, con lo que el impacto se considera NO SIGNIFICATIVO."*

Sobre o nivel de ruído sinala que: *“Durante la fase de construcción de los parques eólicos y las líneas eléctricas se llevarán a cabo acciones de desbroce, movimiento de tierras, tránsito de maquinaria, etc., que conllevarán un aumento de los niveles sonoros. Como se ha indicado en el apartado precedente, aun en el caso de que las obras de los cuatro parques eólicos en fase de tramitación (Feás, Fontella, Seselle y Cordal de Montouto-Pardo) llegarán a coincidir parcial o totalmente en el tiempo, la mínima distancia entre ellas es de 3,2 km que es la distancia que separa el aerogenerador nº 6 del Parque Eólico Feás y el nº 9 del Parque Eólico Fontella. Dada la baja magnitud y el carácter temporal de los efectos, además de que coincidirán espacialmente se considera que el efecto sinérgico sobre el aumento de los niveles sonoros en fase de construcción es NO SIGNIFICATIVO”.*

En relación cos solos: *“Pérdida del suelo: se realiza un análisis comparativo de las superficies de suelos ocupadas permanentemente por los proyectos objeto de este estudio de sinergias en relación con las superficies de los diferentes ámbitos de estudio considerados. En el análisis se han considerado conjuntamente los doce parques eólicos en distintas etapas de desarrollo (en total 126 aerogeneradores) y las cuatro líneas eléctricas de alta tensión (que suman 135 km). Del análisis de los resultados presentados puede concluirse que, dada la poca superficie afectada, se trata de un impacto de carácter puntual, que tendrá poca incidencia sobre la conservación de los suelos de la comarca. Se trata en todo caso, de un efecto negativo, mínimo, directo, acumulativo pero no sinérgico, permanente, de aparición a corto plazo, reversible, y continuo. La intensidad o magnitud de la afección es baja, de extensión puntual, de baja probabilidad de aparición, permanente, y reversible a corto plazo. Así pues el impacto acumulado puede jerarquizarse como COMPATIBLE.”; Sobre la alteración del grado de compactación: “ todos proyectos considerados cuentan con un plan de restauración morfológica y vegetal que prevé la descompactación de las superficies de uso temporal. No se prevé que vayan a producirse efectos sinérgicos ni acumulativos sobre el grado de compactación, por lo que se considera NO SIGNIFICATIVO”; Pérdida de calidad del suelo: “En base a la superficie afectada por los proyectos objeto de estudio y al carácter muy puntual y recuperable de estas afecciones, se considera que los efectos sinérgicos y acumulativos sobre la pérdida de calidad del suelo es NO SIGNIFICATIVO”; Contaminación de suelos: “dado el carácter fortuito y, en todo caso muy local de estos vertidos accidentales, unido a la aplicación de las medidas preventivas propuestas en los respectivos estudios de impacto ambiental de los proyectos, se considera que el impacto sinérgico es NO SIGNIFICATIVO”; Aumento del riesgo de erosión: “solamente se perderá suelo en aquellas zonas en las que se van a realizar obras de excavación de carácter lineal (zanjas para la colocación de cables eléctricos, caminos de acceso) y/o de carácter puntual (aerogeneradores) sin que éstas tengan más consecuencias que la propia desaparición de suelo en aquellos lugares en los que se ejecuta alguna de las tareas descritas. Cabe destacar que los proyectos de construcción de los parques eólicos y líneas eléctricas considerados tienen en cuenta la creación de una adecuada red de drenaje para evitar escorrentías y afecciones por erosión. Además en todos ellos se contemplan también las oportunas medidas correctoras que faciliten la recuperación del suelo y de la cubierta vegetal en las zonas afectadas y no ocupadas definitivamente por los distintos elementos que los integran. Se trata por tanto de un impacto negativo, mínimo, directo, acumulativo, temporal, de aparición a corto plazo, reversible, y recuperable. La intensidad o magnitud de la afección se considera baja, la extensión puntual y la probabilidad de aparición baja. La persistencia del efecto será temporal y es reversible a corto plazo. Así pues el impacto puede jerarquizarse como COMPATIBLE”.*

En relación coa vexetación: *“Eliminación de la vegetación: dentro del área de influencia de 20 km, consideradas en este estudio se ha consultado la cartografía del Mapa Forestal de España a escala 1:50.000 (Fuente: MITECO). La distribución general de los usos del suelo se ha agrupado en 6 unidades: cultivos, humedal, monte arbolado, monte con arbolado ralo o disperso, monte de plantación y monte desarbolado. Se han excluido las superficies ocupadas por agua y usos del suelo artificiales. En la envolvente de 20 km, las unidades que ocupan mayor superficie son los cultivos (35,59%) y el monte de plantación (29,08%). Las formaciones vegetales afectadas por la implantación de los parques eólicos considerados para este análisis son fundamentalmente montes de plantación, que corresponden a repoblaciones forestales de eucalipto y/o pino resinero y radiata, y montes desarbolados cubiertos por matorrales de brezal/tojal. En menor medida se afectan montes arbolados y cultivos. Por lo que respecta a las líneas eléctricas la mayor parte de las superficies afectadas corresponde a cultivos, repoblaciones forestales y matorrales. Si se tienen en cuenta estas consideraciones los impactos acumulativos a la cubierta vegetal adquieren la calificación de baja intensidad, de extensión parcial, de baja probabilidad de ocurrencia, y temporal y reversible y recuperable a corto plazo para la mayor parte de la superficie*

afectada. Por lo tanto, debe considerarse como COMPATIBLE"; Efectos sobre la composición florística: "El desbroce así como las tareas de restauración de las zonas de ocupación no permanente se puede traducir, de forma indirecta, en una pérdida de biodiversidad y en cambios en la composición florística del área. Este aspecto sí podría verse incrementado por efecto sinérgico, debido a la posible introducción de especies alóctonas o invasoras en la restauración o a la presencia de zonas sin vegetación natural muy adecuadas para la proliferación de flora ruderal y especies oportunistas. Cabe destacar unas consideraciones a tener en cuenta en la restauración vegetal: ésta deberá realizarse empleando semillas o plantones de especies autóctonas producidas en viveros próximos y se empleará la tierra vegetal apartada en las labores de excavación de la obra y, en caso de no ser suficiente, se empleará tierra vegetal de una zona próxima con las mismas condiciones que la del área de actuación. Teniendo en cuenta lo anterior y dada la baja naturalidad de las masas afectadas, se puede considerar el impacto sinérgico como NO SIGNIFICATIVO."; Sobre la fisiología vegetal: "Durante la fase de construcción, las tareas de desbroce, el tránsito de maquinaria y otras acciones asociadas a las obras pueden producir un levantamiento de polvo y su posterior deposición sobre la superficie foliar de los individuos presentes en el área próxima provocando alteraciones en la fisiología vegetal. No se prevé la aparición de efectos sinérgicos en este aspecto ambiental, con lo cual se considera NO SIGNIFICATIVO."

Sobre o risco de incendios forestais: "Este riesgo es especialmente importante en las áreas cubiertas por repoblaciones forestales el índice de combustibilidad de la vegetación es alto. El incremento en el riesgo de incendios será máximo si se ejecutan las obras durante el estío. Sin embargo, aun en el caso de que las obras de los cuatro parques eólicos en fase de tramitación incluidos en la envolvente de 20 km de radio (Feás, Fontella, Seselle y Cordal de Montouto- Pardo) coincidieran parcial o totalmente en el tiempo, la mínima distancia entre ellas es de 3,2 km. Todas las obras contarán con "Plan de Autoprotección frente a Incendios" cuyo cumplimiento será obligatorio y estará supervisado por el director de obra y el responsable ambiental. Teniendo en cuenta la aplicación de medidas correctoras y de seguridad durante la fase de obras que superan a las que habría si no se hubiesen ejecutado, el impacto se evalúa como NO SIGNIFICATIVO".

Sobre os hábitats de interese comunitario: "se han contabilizado las teselas afectadas por los proyectos objeto de estudio dentro del área de estudio envolvente de 20 km. En base a la información disponible a la fecha de realización del estudio, se han contabilizado el número de aerogeneradores y la longitud de tramos de líneas eléctricas ubicados dentro de teselas con hábitats de la Directiva 92/43/CEE. La presencia de aerogeneradores en su caso implica la existencia de otras afecciones que pueden deberse a la construcción de accesos, zanjas para los circuitos eléctricos de evacuación, y en algunos casos subestaciones transformadoras. Por otra parte, el tendido de líneas eléctricas implica la instalación de cimentaciones y la apertura de calles de seguridad en zonas donde la vegetación alcanza cierta altura. de las 319 teselas localizadas en el área estudiada, actualmente 32 de ellas (10,03%) se han visto afectadas por la implantación de proyectos de Parques Eólicos y Líneas de Alta Tensión. Considerando la implantación de los proyectos promovidos por Galenergy S.L., la cantidad total tan solo aumentaría hasta 35 teselas (10,97%). Es decir, tan solo un 0,94% de las teselas comprendidas en el área de estudio se verían sometidas a nuevas afecciones. Considerando individualmente el proyecto del PE "FEÁS", este tan solo afecta de forma muy leve (3.490 m²) a la tesela 13139, sin suponer la instalación de ningún aerogenerador dentro de la misma. Esta tesela tan solo representa el 0,31% de las teselas localizadas en el área de estudio. Por tanto, en función de lo expuesto los impactos acumulativos a los hábitats resultarán significativos. Se trata de un impacto negativo y directo. Este efecto, que se produce a corto plazo es simple, al no inducir efectos secundarios y es no sinérgico pues no potencia la acción de otros efectos, pero sí es acumulativo. También es temporal ya que, aunque se elimina la vegetación existente en las parcelas afectadas, parte de la superficies afectadas se restaurará tras la finalización de las obras. El impacto es reversible y no periódico. Dada la escasa superficie afectada, la magnitud y extensión del impacto se estima como baja. Por tanto el impacto acumulativo se valora como COMPATIBLE".

Sobre a fauna: "es muy poco probable que las obras de los cuatro parques eólicos en fase de tramitación incluidos en la envolvente de 20 km de radio (Feás, Fontella, Seselle y Cordal de Montouto-Pardo) coincidan parcial o totalmente en el tiempo. Las afecciones en esta fase pueden resumirse en mortalidad directa y molestias sobre aves y mamíferos, si bien éstos, especialmente aquellos más generalistas, se adecuan de manera rápida a actividades humanas, presencia de vehículos, etc."; Pérdida de individuos Para este factor sí podría producirse un aumento del impacto por efecto sinérgico, aunque por su carácter

temporal y debido a que probablemente no se solapan las obras y a la aplicación de medidas preventivas como evitar realizar las obras en épocas de cría, adaptar los posibles pasos canadienses para facilitar la salida a pequeños animales que puedan haber caído, revisar diariamente la presencia de animales caídos en la zanja y realizar un seguimiento de las poblaciones faunísticas, hace que se considere el efecto sinérgico como NO SIGNIFICATIVO; Cambios en el comportamiento Durante la fase de construcción hechos como el movimiento de personal y maquinaria, la generación de ruidos o la iluminación nocturna puede hacer que determinados grupos faunísticos modifiquen temporalmente su comportamiento, alejándose de la zona de trabajos, lo que supone una pérdida temporal de hábitat. Sin embargo, aun en el caso de que las obras de los cuatro parques eólicos en fase de tramitación incluidos en la envolvente de 20 km de radio (Feás, Fontella, Seselle y Cordal de Montouto-Pardo) coincidieran parcial o totalmente en el tiempo, la mínima distancia entre ellas, que es de 3,2 km por lo que no es previsible el aumento de los efectos como consecuencia de la aparición de sinergias entre los proyectos, con lo que se considera un impacto NO SIGNIFICATIVO; Reducción de la movilidad. Efecto barrera Durante la fase de construcción los movimientos de tierras, las excavaciones y la instalación de nuevos elementos pueden provocar un efecto barrera para el desplazamiento de las especies a nivel local. Al tratarse de un impacto muy localizado, y la no coincidir las obras ni espacial ni temporalmente, no cabe hablar de efectos sinérgicos. Se trata, pues de un impacto NO SIGNIFICATIVO.”

Sobre o medio socioeconómico e a poboación: “Efectos sobre la calidad de vida: En este caso se podría hablar de un aumento en el impacto a causa de los efectos sinérgicos; sin embargo, al tratarse de afecciones temporales y a que puede no ser simultáneo este efecto se considera COMPATIBLE; Efectos sobre el sector forestal-agrario-ganadero: no cabe hablar de efectos sinérgicos por acumulación de las obras. Por lo tanto se considera NO SIGNIFICATIVO.; Efectos sobre el sector de la industria, el sector de la construcción y el sector servicios: La ejecución de un parque eólico y sus líneas de evacuación asociadas “induce” una actividad económica ya que activa el sector industrial. Los efectos sinérgicos sobre estos sectores de actividad son, por tanto, POSITIVOS; Efectos sobre el cambio de uso de suelo: No se prevén efectos sinérgicos en este aspecto, por lo que se considera un impacto NO SIGNIFICATIVO; “fectos sobre las infraestructuras y servicios: Efectos sobre las infraestructuras existentes: Podrían producirse efectos sinérgicos, aunque de tan escasa magnitud, que se consideran NO SIGNIFICATIVOS. Cabe destacar que a la finalización de las obras, se restituirán todos los servicios a su estado original (o mejorado).; Afección al patrimonio cultural y arqueológico: Las posibles afecciones acumulativas indirectas a los bienes de interés cultural debidas a la pérdida de calidad paisajística de su entorno durante la fase de obras pueden valorarse como NO SIGNIFICATIVAS, debido al carácter temporal de estas y a su poca intervisibilidad. Un análisis más detallado de estas afecciones se presenta en el Estudio de Impacto e Integración paisajística que se incluye como anexo III del EslA”

- Na fase de explotación o anexo sinala o seguinte:

“La reducción a escala global de los gases efecto invernadero. Efectos sobre el cambio climático: el impacto considerado en este apartado tiene el carácter de MUY POSITIVO, aunque difícil de valorar y de ubicar espacialmente por trascender al ámbito local, salvo en términos de ahorro energético o de reducción de contaminación atmosférica”.

Sobre o solo e as augas: “Contaminación de suelos y aguas: Pese a que cabría hablar de efectos sinérgicos, dado su carácter fortuito, se considera que el impacto sinérgico es NO SIGNIFICATIVO”; Alteraciones en la escorrentía superficial y en las redes de drenaje: Tras la aplicación de las medidas preventivas incluidas en el Proyecto las afecciones a las redes naturales de drenaje y a la calidad de las aguas superficiales resultarán NO SIGNIFICATIVAS.”

Sobre a fauna: “Riesgo de colisiones de las aves y murciélagos contra los aerogeneradores: la acumulación de infraestructuras de este tipo ... provoca un aumento de los impactos unitarios asociados; debido a esto se considera que el impacto sinérgico sobre la avifauna y quirópteros es Significativo. En efecto: la distribución espacial de los 126 aerogeneradores de los doce parques eólicos incluidos en la envolvente de 20 km de radio permite inferir que su presencia supondrá una discreta acumulación espacial de infraestructuras que implicaría la creación de barreras para el tránsito de las aves en sus movimientos de campeo, alimentación, dispersión o migración. No obstante, dado que la mínima distancia existente en los 126 aerogeneradores considerados en este estudio de efectos sinérgicos y acumulativos es de 3,2 km, no

es previsible que la aparición de efectos sinérgicos y acumulativos suponga un incremento relevante del citado riesgo de colisión de aves y murciélagos por la coexistencia de los parques eólicos en el ámbito territorial considerado. en función de la composición y estructura de la comunidad ornítica y de los quirópteros presentes en el área de implantación de los parques eólicos y LATs, de su ubicación y del número y distribución de los aerogeneradores, el impacto acumulado derivado del riesgo de colisión de aves y quirópteros con las palas de los aerogeneradores será negativo, de efecto mínimo, directo, acumulativo, a corto plazo, permanente, reversible, recuperable y continuo. Será no obstante de baja intensidad, puntual, de probabilidad de ocurrencia baja, permanente, y reversible a corto plazo y, por tanto, de carácter COMPATIBLE; Molestias a la fauna por el ruido generado por el funcionamiento de los aerogeneradores: Dada que la mínima distancia existente en los 126 aerogeneradores considerados en este estudio de efectos sinérgicos y acumulativos es de 3,2 km, no es previsible la aparición de efectos sinérgicos ni acumulativos. El impacto debe considerarse como NO SIGNIFICATIVO."

Sobre a eliminación de biotopos. Alteración e pérdida de hábitats: "la mayor parte de las especies inventariadas que se presentan en hábitats concretos, como los aguiluchos cenizo y pálido o el milano real no se verán afectadas por los proyectos. El resto de las especies presentes que no son especialistas de hábitat, tampoco no se verán especialmente afectadas por una alteración de este. Para los anfibios, reptiles, y mamíferos la pérdida de hábitat puede considerarse también inapreciable. Por lo tanto, el impacto derivado de la pérdida de hábitats y modificación del uso del espacio por la presencia del parque y de sus instalaciones anejas se puede calificar como NO SIGNIFICATIVO. Por tanto, el impacto acumulativo y sinérgico derivado de la pérdida y fragmentación de hábitats de será negativo, de efecto mínimo, directo, acumulativo, a corto plazo, permanente, reversible, recuperable y continuo. Será no obstante de baja intensidad, puntual, de probabilidad de ocurrencia baja, permanente, y reversible a corto plazo y, por tanto, de carácter COMPATIBLE."

Sobre os espazos naturais protexidos: "Red Natura 2000 y otras figuras de protección: Puede concluirse que la coexistencia de los 12 parques eólicos y 4 líneas eléctricas de alta tensión dentro de la envolvente de 20 km de radio establecida como ámbito de estudio no tendrá efectos sinérgicos y acumulativos directos sobre los espacios naturales protegidos y de Red Natura de su entorno. Los posibles efectos deben considerarse por tanto como No Significativos. Los posibles efectos sinérgicos y acumulativos indirectos derivados de la pérdida de calidad paisajística debida a la visibilidad de los aerogeneradores desde estos EENN se analiza en el Estudio de Impacto e Integración paisajística que se incluye como anexo III del Estudio de Impacto Ambiental. Tras el análisis de los objetivos del Plan de Gestión 2013-2017 los objetivos de la Reserva de la Biosfera Mariñas Coruñesas y Terras do Mandeopuede deducirse que la construcción y operación de los parques eólicos considerados en este análisis es compatible con los objetivos de la Reserva. Además, otro desafío de esta Reserva de la Biosfera será promover modelos de producción y consumo más sostenibles, que puedan contribuir a la mitigación del cambio climático al reducir las emisiones de CO2, así como a resolver los problemas derivados de la alta demanda actual de energía y la dependencia de los combustibles fósiles; La construcción y operación de los parques eólicos es también compatible con la "Línea Estratégica E: conservación de recursos naturales y patrimoniales". Ténganse en cuenta que el proyecto no afecta ni directa ni indirectamente a la conservación de los recursos naturales de la Reserva, especialmente a las áreas protegidas clasificadas como Red Natura 2000, es más, no se afecta a ninguna figura de protección de la Red Gallega de EENN a ni Red Natura 2000 ubicados dentro de la Reserva de la Biosfera. Teniendo en cuenta el análisis efectuado, y los objetivos de conservación de la Reserva, se valora el impacto acumulativo que generaran los proyectos como COMPATIBLE."

Sobre o ruído: "En el anexo VIII se incluye el Estudio de Ruidos que ha analizado el impacto acústico del parque eólico Feás. Los trabajos realizados incluyen campañas de medición del nivel de presión sonora pre-operacional en la zona de implantación del parque eólico, y la modelización futura del ruido generado por la instalación. Los resultados del estudio indican que la sinergia producida por el junto de parques ubicados en la envolvente de 5 km, no implica un empeoramiento perceptible de la calidad acústica, ya que no se generan incrementos significativos en relación a la situación operacional prevista para cada uno de los parques de manera individual."

Sobre as interferencias coas sinais de radio, televisión e outras sinais de comunicacións: *“Teniendo en cuenta que la mínima distancia entre los parques eólicos considerados en este estudio supera los tres kilómetros, no es previsible la aparición de grandes efectos sinérgicos en las interferencias con las señales de radio, televisión y otras señales de comunicaciones. Por tanto, se considera que las sinergias producidas por la acumulación de infraestructuras en cuanto a la interferencia en las telecomunicaciones dan lugar a un impacto COMPATIBLE”*

Sobre o efecto parpadeo de sombras ou shadow flicker: *“Teniendo en cuenta que la mínima distancia entre los 126 que integran los 9 parques eólicos objeto de análisis es superior a 3 km, puede concluirse que son se producirán efectos sinérgicos o acumulativos en relación con el efecto sombra parpadeante o shadow flicker”*

Sobre a produción, a economía e o emprego: *“En todo caso el impacto es POSITIVO: Efectos sobre el sector agrario-ganadero: Los ingresos privados derivados del alquiler de los terrenos para la instalación de las infraestructuras (aerogeneradores, apoyos, viales, accesos, SET, etc.) ayudarían al sostenimiento de las rentas agrarias. Esto redundaría de forma indirecta y POSITIVAMENTE sobre en el mantenimiento y continuidad del poblamiento rural, y, por lo tanto, al mantenimiento de las actividades agropecuarias tradicionales en el futuro; Efectos sobre el sector forestal y sobre el cambio de uso del suelo: En este caso se considera que en la envolvente de 20 km el sector forestal no sufrirá en demasía ya los efectos de los proyectos se verán compensados, por un lado, con las rentas obtenidas y, por el otro, por la transformación de suelos agrícolas en forestales. Por tanto, el efecto sinérgico de la presencia de las instalaciones se considera COMPATIBLE.”*

Sobre os efectos sobre as infraestruturas e servizos: *“Efectos sobre el abastecimiento energético: Durante la fase de funcionamiento de los proyectos se obtendrá un impacto POSITIVO sobre el abastecimiento energético a nivel local y supramunicipal; Efectos sobre las infraestructuras existentes: Durante la fase de explotación de los parques eólicos y las líneas eléctricas se prevén impactos POSITIVOS sobre las infraestructuras existentes; Efectos sobre la navegación aérea: El impacto sinérgico de la presencia de varias instalaciones se considera COMPATIBLE; Potenciales afecciones al sector turístico: Los posibles impactos acumulativos sobre el turismo se deben a la pérdida de calidad paisajística del entorno de los elementos de interés turístico inventariarse. Este análisis se incluye en el estudio de afecciones al paisaje y en el EIIP incluido como anexo III del EsIA; Ahorro de combustibles fósiles: el impacto considerado en este apartado tiene el carácter de MUY POSITIVO.”*

Sobre a paisaxe: *“los efectos sinérgicos y acumulativos derivados de la instalación en este entorno del proyecto resultarán de carácter compatible, ya que el nuevo parque eólico pasará prácticamente desapercibido para la mayor parte de los observadores potenciales debido a la existencia de varios parques en este entorno.”*

Na addenda ao EsIA denominada *Adecuación al estudio de impacto ambiental PE Feás. Junio 2022*, que o promotor elabora para reflectir os cambios introducidos no proxecto como resultado do procedemento de información pública e consultas, especificase a este respecto que no antedito anexo IV do EsIA, avaliáronse os efectos producidos polo parque eólico Feás e as infraestruturas do entorno a excepción da tesela de hábitats á que afecta a torre meteorolóxica. Na configuración recollida no EsIA, a dita torre meteorolóxica afectaba a unha tesela conformada por breixeiras secas (4030 – 4090) e breixeiras húmidas (4020*). Coa súa relocalización deixa de afectar ás breixeiras húmidas (4020*) hábitats prioritarios, aínda que na dita tesela non se localizan outras infraestruturas similares, redúcense as potenciais afeccións sobre o dito hábitat prioritario.

No que respecta ao informado polos organismos en relación aos efectos acumulativos e/ou sinérxicos do proxecto:

A Dirección Xeral do Patrimonio Cultural considerou no seu primeiro informe que debía analizarse correctamente os efectos sinérxicos e o impacto paisaxístico incluíndo todos os parques proxectados na área (Seselle, Gato, Felga, Fontella, Feás e Penas Boas), as súas liñas de evacuación e todos os bens do patrimonio cultural existentes no ámbito de implantación. Para isto, o promotor elaborou documentación na que efectuou unha simulación paisaxística desde os elementos do patrimonio

cultural, complementado o estudo de impacto e integración paisaxística e o estudo de impacto sobre o patrimonio cultural do EsIA, centrado na visibilidade do proxecto do parque eólico Feás e outros parques eólicos próximos (Fontella, Seselle, Gato, Felga, Penas Boas e as súas liñas de evacuación, LAT Fontella-Abegondo), respecto dos elementos do patrimonio cultural presentes na contorna, e, especificamente, sobre a necrópole de Montes do Gato. Finalmente, como xa se indicou no apartado 2.2 desta DIA, a dirección xeral emitiu un informe favorable condicionado. En canto á análise das modificacións realizadas no parque como consecuencia da tramitación, no documento elaborado polo promotor sinala que as sinerxías e os efectos acumulativos producidos polo parque eólico Feás e as infraestruturas do contorno son os expostos no *Anexo IV: Estudio de Efectos sinérxicos e acumulativos*, incluído no EsIA. Nel recóllese a relación de bens de interese cultural (BIC) e bens catalogados existentes na área envolvente de 20 km. No anexo sinalase que as posibles afeccións acumulativas indirectas aos bens de interese cultural debidas á perda de calidade paisaxística da súa contorna durante a fase de obras poden valorarse como non significativas, debido ao carácter temporal destas e á súa pouca intervisibilidade.

A Dirección Xeral de Patrimonio Natural emitiu un informe específico ao respecto no que informa que non son esperables sinerxías ou impactos acumulativos incompatibles entre as distintas estruturas consideradas na súa análise.

O Instituto de Estudos do Territorio recolle no seu informe que os principais impactos sobre a paisaxe derivan dos efectos sinérxicos pola existencia doutros proxectos eólicos na contorna e da proximidade dos aeroxeradores aos núcleos de poboación e ás vías de comunicación máis importantes, considerando en xeral adecuadas as medidas propostas para reducir ou mitigar os impactos do proxecto.

A Dirección Xeral de Saúde Pública destaca no seu primeiro informe a información recollida no EsIA ao respecto dos efectos sinérxicos, en particular a análise efectuada respecto do posible efecto sinérxico cos parques eólicos construídos ou proxectados na contorna (PE Fontella e PE Seselle), e que como conclusión o estudo obtén que dada a distancia dos mesmos entre si non implican un empeoramento da calidade acústica en relación á situación operacional prevista para cada un dos parques de maneira individual. Con respecto ao efecto do *shadow flicker* a documentación inclúe a avaliación dos posibles efectos sinérxicos ou acumulativos considerando o número de aeroxeradores en explotación, autorización ou en tramitación do ámbito, e conclúe que como a distancia é superior a 3.000 metros cos parques máis próximos non se producirán efectos sinérxicos en relación co efecto *Shadow Flicker*.

3. ÁMBITO DA DIA

Unha vez efectuada a análise do expediente, cabe indicar que o proxecto do parque eólico Feás consiste na instalación e explotación dun parque eólico de 40 MW de potencia total nos concellos de Aranga e Coirós (A Coruña), constituído por 8 aeroxeradores de 5 MW de potencia nominal unitaria, que se localizarán dentro do polígono definido polas seguintes coordenadas UTM (ETRS89, fuso 29):

Vértices poligonal	UTM X	UTM Y
a	573.600	4.787.800
b	576.300	4.786.200
c	576.300	4.785.000
d	572.400	4.785.000
e	572.400	4.786.000

A localización dos aeroxeradores e demais infraestrutura asociada ao parque eólico será a que se recolle nos planos **Emprazamento** do *anexo III Cartografía do documento Respuesta al informe de la Dirección Xeral de Patrimonio Natural al Estudio de Impacto Ambiental. Parque eolico Feás. Abril 2022.*

4.1. Condicións particulares

1. Considerando o exposto no apartado 2. *Tramitación e análise do expediente*, establececese como condicionado particular para o desenvolvemento do proxecto o cumprimento do contido dos informes que consten no expediente, ademais do recollido no EsIA e na restante documentación avaliada, tendo en conta que as condicións ou medidas dos informes prevaleceran fronte as do estudo ambiental ou a restante documentación no caso de contradición entre elas e que, en todo caso, calquera condición desta DIA prevalece fronte as anteriores.

2. No que respecta ao informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, o promotor deberá elaborar unha proposta detallada referente ás medidas adicionais sinaladas pola dita dirección xeral para garantir a minimización do impacto por colisión en aves (pintado das aspas dos aeroxeneradores de acordo cos criterios establecidos pola antedita dirección xeral) e, para as especies recollidas no EsIA e no informe da antedita dirección xeral, así como outras especies de rapaces para as que se detecte un aumento da frecuencia, implementar tecnoloxías de redución do impacto por colisión tales como sistemas de detección baseados en vídeo) e quirópteros (restringir a rotación das pas o máis posible por baixo da velocidade de réxime), así como as diversas actuacións a desenvolver no marco do programa de vixilancia ambiental, incluíndo aquelas destinadas a desenvolver para verificar a eficacia das ditas medidas. Terase en conta tamén as demais condicións que se recollen no seu informe.

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar previamente á autorización do proxecto, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, de acordo co requirido na condición 4.3.3 da DIA.

3. No que respecta ao informe de Augas de Galicia, e sen prexuízo do resto de medidas establecidas no seu informe, previamente ao inicio das obras, o promotor deberá efectuar unha proposta de actuacións/medidas na que se valore a posibilidade de executar a gabiá de cableado fóra da zona de servidume do rego das Golfas, debendo obterse o informe favorable de Augas de Galicia ao respecto.

Tamén deberá verificarse en campo as afeccións a cursos fluviais por parte do camiño de acceso ao aeroxerador FE07, así como da plataforma da zona de provisión de pas do aeroxerador FE06, enumeradas no informe do organismo.

Na elaboración da proposta deberán terse en conta os distintos valores ambientais presentes na zona de acordo co estudo de impacto ambiental ou posteriores estudos que poidan efectuarse, así como tamén os condicionados que se derivan desta DIA.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, a documentación anterior e unha copia do informe de Augas de Galicia, conforme o indicado na condición 4.3.3 da DIA.

4. En relación coa vulnerabilidade do proxecto ante riscos derivados de accidentes graves e catástrofes, teranse en conta as recomendacións recollidas no estudo elaborado polo promotor e avaliadas pola Dirección Xeral de Emerxencias e Interior.

5. En canto a posible afección do proxecto sobre a poboación e a saúde humana en relación co efecto *parpadeo de sombras* (*shadow flicker*) durante a fase de funcionamento do parque, e en consonancia co recollido na documentación avaliada, nos potenciais receptores non se poderán superar as 30 horas/ano para o *caso peor*, nin as 8 horas/ano de exposición no *caso real*, téndose que adoptar as medidas mitigadoras oportunas (por exemplo, instalación de barreiras ou pantallas) e protectoras como programar paradas temporais dos aeroxeradores implicados no caso de que se supere o limiar recomendado.

Neste sentido, levarase a cabo un seguimento da posible incidencia deste efecto sobre os receptores considerados, recollendo os seus resultados nos informes do programa de vixilancia ambiental segundo se indica no punto 5.3 da DIA.

6. O promotor debera depositar un aval para garantir o cumprimento das medidas correctoras e responder da reparación dos posibles danos que se lle poidan causar ao medio ambiente e do custo da restauración, conforme o disposto no Decreto 455/1996, do 7 de novembro, de fianzas en materia ambiental.

Proponse como importe do aval, que será actualizable e debera fixar o órgano substantivo, a cantidade de 709.354 euros, dos cales 304.009 corresponden a fase de obras e 405.345 á de desmantelamento e abandono do parque eólico.

Para a cancelación do dito aval será preciso o informe favorable do órgano ambiental, logo do levantamento dunha acta de comprobación pola inspección ambiental conforme establece o referido Decreto 455/1996.

A solicitude de cancelación realizarase a través do órgano substantivo, e so se poderá efectuar unha vez estean totalmente rematados os labores de restauración e integración paisaxística e logo de que o promotor acredite, mediante os informes do programa de vixilancia ambiental e calquera outra documentación que se considere oportuna de ser o caso, a suficiencia e o éxito dos traballos efectuados, tanto os referentes a restauración (coa vexetación debidamente implantada) como as demais actuacións relacionadas coa imposición do aval ambiental.

4.2. Condicións xerais

Ademais do condicionado establecido no punto anterior, ao proxecto seranlle de aplicación, segundo proceda, as seguintes condicións que complementan, matizan ou subliñan as anteriormente indicadas:

4.2.1 Protección da atmosfera

1. Co fin de minimizar a emisión de po durante a fase de obras, nos períodos de seca procederase á rega dos vieiros e das superficies onde se estean a realizar escavacións ou movementos de terras. Ao comezo das obras deberán terse dispostos na zona os medios necesarios para tal fin.

2. Os camións que transporten terras ou outros materiais que poidan xerar po deberán ir cubertos con lonas ou dispositivo similar. Así mesmo procederase, no caso de ser necesario, ao lavado das rodas dos camións á saída da zona de obras.

3. Os niveis de presión sonora debidos á construción e funcionamento do parque deberán cumprir coa normativa vixente, tendo en conta que no caso de que se superen os límites legalmente establecidos teranse que adoptar as medidas protectoras ou correctoras oportunas (emprego de mantas de goma durante as voaduras, incremento do illamento dos equipos, correcto mantemento das instalacións, pantallas de illamento acústico, etc).

Para tal fin, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque o promotor levará a cabo un plan de seguimento do nivel de ruído ao abeiro do Decreto 106/2015, do 9 de xullo, sobre contaminación acústica de Galicia de desenvolvemento da normativa básica estatal en materia de ruído, por unha entidade acreditada polo organismo nacional de acreditación (ENAC) como laboratorio de ensaios acústicos ou como entidade acreditada, en ambos casos, no ámbito do ruído ambiental, tendo en conta os aspectos que se indican no punto 5.2 desta DIA.

4.2.2 Protección das augas e leitos fluviais

1. Toda actuación ou afección no dominio público hidráulico ou na zona de servidume e policía de leitos, incluíndo zonas de fluxo preferente e zonas asolagables así como calquera captación ou vertedura se é o caso, precisarán da autorización ou permiso do organismo de cunca competente, que deberá ser solicitada e obtida polo promotor previamente ao inicio das obras.

En calquera caso, deberán terse en conta en todo momento as limitacións e demais prescricións establecidas no Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de Augas e no Regulamento do Dominio Público Hidráulico (RD 849/1986, do 11 de abril), así como na Lei 2/2021, do 8 de xaneiro, de pesca continental de Galicia e, no que sexa aplicable, o Decreto 130/1997, do 14 de maio, polo que se aproba o Regulamento de ordenación da pesca fluvial e dos ecosistemas acuáticos continentais, e demais normativa que resulte de aplicación, entre ela as disposicións normativas dos plans hidrolóxicos.

2. En calquera zona onde poida existir risco de desencadeamento de procesos erosivos, de incorporación de sólidos ás augas e/ou de modificación do réxime hídrico, extremaranse as precaucións na execución e control das obras e na adopción das medidas protectoras, correctoras e de vixilancia ambiental que figuren na documentación avaliada, así como as que se deriven desta DIA e calquera outra que resulte necesaria para a preservación do dominio público hidráulico e a calidade das súas augas.

Neste sentido, conforme avance a obra procederase a estabilizar os noiros de desmonte e/ou terraplén que se xeren, co obxecto de previr fenómenos erosivos e a incorporación de sólidos ás augas. Porase especial coidado na adopción das medidas fronte os arrastres e escorregamentos, tal e como se establece na condición 4.2.3.5 da DIA

3. A calidade das augas manterase de xeito que, co motivo das obras, non diminúa respecto da existente antes do inicio destas. Non está permitido o lavado de maquinaria e utillaxe nos cursos de auga nin en ningún outro elemento do dominio público hidráulico. Prohíbese a vertedura directa ou indirecta de augas residuais ou produtos susceptibles de contaminar as augas continentais ou calquera outro elemento do dominio público hidráulico sen a correspondente autorización de vertedura.

Para tal fin, tanto na fase de obras como ao final destas ata que se constate a ausencia de afeccións, levarase a cabo un plan de control da calidade das augas.

4. Non se acumularán substancias, calquera que sexa a súa natureza e lugar en que se depositen, que constitúan ou poidan constituír un perigo de contaminación das augas (superficiais ou subterráneas) do dominio público hidráulico e/ou degradación do seu contorno.

Polo que durante a execución dos traballos non se poderán utilizar as marxes dos ríos e ribeiras como lugares para o depósito de materiais, parque de maquinaria, lavados e, en xeral, todas aquelas actividades que supoñan un risco de contaminación das augas ou alteracións do ecosistema asociado.

5. Non se afectarán, ou de ser o caso terán que ser repostas na súa totalidade, as instalacións ou servizos de abastecemento de auga, saneamento ou calquera outro amparado pola lexislación hidráulica que se poidan atopar na área de influencia das obras, téndose que garantir a compatibilidade da actuación cos usos preexistentes. De igual xeito, respectaranse as fontes e mananciais que puideran existir na zona.

Neste sentido, na execución dos alicerces e das gabias do cableado haberase de considerar non afectar á modificación dos niveis freáticos que puideran alterar captacións existentes, aínda que estas non presentaran aparencia de afectación

6. Na rede viaria do parque disporanse as estruturas de drenaxe transversal e lonxitudinal necesarias para non modificar o actual réxime hidrolóxico da zona e permitir a libre circulación das augas. Evitarase a xeración de zonas asolagadas, o trasvase de auga dunha microcunca a outra ou a concentración de grandes fluxos de auga en valgadas con escasa capacidade de acollida.

A incorporación das augas procedentes da rede de drenaxes do parque cara o dominio público hidráulico deberá ser gradual, polo que á saída das drenaxes transversais e nos puntos onde a auga das cunetas se incorpore ao terreo, así como nos tramos de cuneta en zonas de elevada pendente, dispoñeranse sistemas protectores e/ou de disipación de enerxía co fin de evitar fenómenos erosivos, arrastres de materiais, deposición de sólidos ou asolagamentos na traxectoria de incorporación das augas aos cursos naturais.

Tanto na fase de obras como na de explotación do parque realizarase un control do correcto funcionamento desta rede de drenaxes, do estado dos dispositivos de disipación de enerxía e das condicións de incorporación das augas de drenaxe á rede natural, téndose que adoptar as medidas protectoras e correctoras oportunas no caso de producirse os citados fenómenos. Así mesmo, a rede de drenaxes será obxecto dos oportunos labores de mantemento para garantir a súa operatividade.

Para tal fin, o promotor deberá contar cun plan de control da rede de drenaxes do parque, incorporándoo ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. O formigón necesario para a execución do proxecto será provisto desde planta ou plantas localizadas fóra da obra e que contén coas debidas autorizacións.

8. A limpeza das cubas das formigoneiras realizarase nas plantas subministradoras sempre que sexa posible. De non ser así, poderá habilitarse unha balsa para tal fin, que deberá estar adecuadamente impermeabilizada e afastada de cursos fluviais. Os restos nela almacenados deberanse entregar a un xestor autorizado ou, no caso de que se pretenda a súa vertedura ao medio, deberá obterse a correspondente autorización de vertedura.

9. O edificio de control deberá contar cunha fosa séptica para o tratamento das augas residuais que se xeren nel. No caso de que a dita fosa non sexa de tipo estanco, o promotor deberá obter do organismo deunca a correspondente autorización de vertedura. Así mesmo, realizaráselle o mantemento necesario para garantir o seu correcto funcionamento.

4.2.3 Protección do solo e infraestruturas

1. Levarase a cabo un control topográfico preciso dos límites das zonas de obra e da localización de todas as infraestruturas e instalacións proxectadas, que se axustarán ao que se derive desta DIA. Non se poderán ocupar terreos fóra dos previstos.

2. Delimitaranse as distintas zonas de obra mediante o seu balizamento, que deberá manterse en perfecto estado durante o transcurso da actuación e ser retirado cando esta finalice.

3. Con carácter xeral, non se efectuarán préstamos na zona salvo xustificación previa, en cuxo caso seleccionaranse zonas que xa vaian ser afectadas polas obras ou, no seu defecto, lugares carentes de valores ambientais ou paisaxísticos relevantes. En todo caso, os préstamos deberán ter a súa procedencia debidamente acreditada e os ocios resultantes serán restaurados ao finalizar a obra.

4. No caso de ter que realizar algún depósito de sobrantes de escavación que non poidan ser empregados na propia obra, o promotor deberá contar cos permisos ou autorizacións que resulten oportunos, e proceder á súa restauración e revexetación unha vez rematada a obra.

5. Cando se executen obras en zonas de elevada pendente deberanse dispoñer mallas antiescorrega ou calquera outra medida adecuada para evitar o arrastre ou rodadura de materiais ladeira abaixo. O estado e a operatividade dos dispositivos antiescorrega será obxecto de control exhaustivo durante a execución das obras. En calquera caso, de producirse arrastres, deberán ser retirados e depositados nun lugar autorizado e a zona devolta ao seu estado orixinal.

6. Adoptaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derramos accidentais de produtos contaminantes como aceites, graxas e carburantes de motores.

7. No caso de ter que realizar voaduras, disporanse os medios necesarios (redes, lonas, ...) para evitar a proxección de fragmentos de rocha ao contorno. En calquera caso, se estes se producisen, deberán retirarse da zona e ser depositados nun lugar autorizado.

8. A circulación de vehículos e maquinaria no parque, tanto na fase de obra como na de funcionamento, restrinxirase unicamente aos vieiros e zonas acondicionadas para o efecto (áreas de manobra).

9. Os elementos do parque non poderán supoñer un obstáculo para o normal uso das pistas ou devasas que puideran existir na zona, debéndose garantir a súa operatividade.

10. Manterase a permeabilidade territorial da zona, conservando os servizos e servidumes de paso que existan na actualidade. Se durante as obras fose preciso cortar o paso dalgunha vía, deberán implementarse rutas alternativas que presten o mesmo servizo.

11. No caso de deterioración de estradas, camiños ou calquera outra infraestrutura, instalación ou servizo preexistente debido á execución da actuación, deberá restituírse a súa calidade e funcionalidade aos niveis previos ao inicio das obras.

4.2.4 Xestión de residuos

1. Todos os residuos que se xeren como consecuencia da construción, explotación e desmantelamento do parque eólico deberán xestionarse en función da súa natureza e conforme á lexislación vixente, primando a reciclaxe e a reutilización fronte á vertedura.

2. Para a zona destinada a casetas de obra, parque de maquinaria, acopios de materiais, etcétera, deberá seleccionarse unha localización de baixo valor ambiental, escasa pendente e afastada de calquera curso de auga, hábitats de interese comunitario ou área de protección arqueolóxica.

A dita zona deberá estar dotada das medidas necesarias para evitar a contaminación do solo e das augas e dos medios adecuados para a recollida de posibles verteduras. As casetas de obra deberán dispoñer dun sistema estanco de tratamento químico das augas residuais.

Así mesmo, co obxecto de evitar a dispersión de accións potencialmente contaminadoras e favorecer un adecuado control ambiental, no caso de que finalmente sexa necesario dispoñer dunha área de limpeza das cubas das formigoneiras tendo en conta o sinalado na condición 4.2.2.8, esta localizarase preferiblemente na zona dedicada ás instalacións de obra.

3. Os labores de limpeza, mantemento e reparación da maquinaria durante a fase de obras realizaranse preferiblemente en talleres autorizados, eliminando así o risco de derramos accidentais de substancias contaminantes. Cando isto non sexa posible polas características da maquinaria (con mobilidade restrinxida ou non apta para circular por estrada), estas tarefas poderanse realizar na zona destinada a instalacións de obra, que deberá estar adecuadamente dotada segundo o establecido na condición anterior.

4. O almacenamento temporal de residuos ata a súa entrega a xestor autorizado realizarase na área de casetas de obra/parque de maquinaria durante a fase de obras, e no recinto da subestación/edificio de control/centro colector durante a fase de funcionamento. Sinalizarase claramente a presenza dos

distintos tipos de residuos e cumprírase en todo momento coas normas de almacenamento establecidas na lexislación vixente.

5. Antes do inicio da fase de explotación deberán terse retirado e xestionado a totalidade dos residuos xerados durante a execución das obras.

4.2.5 Protección da fauna, vexetación e hábitats naturais

Con carácter xeral, no desenvolvemento do proxecto garantirase que non se vexan afectados compoñentes do medio natural (tal que as especies de flora e fauna ou os hábitats naturais) que gocen dun réxime de protección legal, atendendo ao disposto nas leis 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade e 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, sen prexuízo de calquera outra normativa que lles resulte de aplicación.

4.2.5.1. Sobre a fauna

1. Para levar a cabo os labores de corta e roza de vexetación, así como os movementos de terras, escolleranse datas fóra das épocas de nidificación e cría da fauna máis sensible a este tipo de actuacións (prestando especial atención á que puidera gozar dalgún réxime de protección legal), adaptando en todo caso as medidas necesarias para non alterar á fauna.

2. Previamente aos labores de corta de arboredo verificarase a ausencia de avifauna nidificante de interese nos pés implicados. En caso de presenza, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor. Atenderase especialmente á presenza de aves rapaces ou calquera outra especie que ostente figuras legais de protección ou apareza recollida en listaxes ou libros vermellos que poñan de manifesto a importancia da súa conservación.

3. Se entre as aves rapaces que poidan facer uso da zona do parque se atopasen rapinas do xénero *Circus* (tartarafa cincenta *Circus pygargus* e gatafornela *Circus cyaneus*, catalogadas como vulnerables no CGEA), que nidifican sobre o solo en ambientes de matogueira ou mixtos con pasteiros e polo tanto son susceptibles de verse afectadas polas obras, previamente aos labores de roza da vexetación levaranse a cabo as comprobacións necesarias para determinar a existencia ou non de parellas reprodutoras na área de afección directa das infraestruturas e instalacións proxectadas.

No caso de detectar a súa nidificación na zona afectada polas obras, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor, incluíndo o establecemento dun perímetro de exclusión duns 500 m de radio en torno ao niño, onde se evitará calquera actuación ata a finalización do período reprodutor (podendo continuar coas obras noutra zona do parque) e outro perímetro de seguridade de 500 m, onde se limitarán ao máximo as actuacións co obxecto de garantir a tranquilidade das aves.

4. Para aquelas especies de fauna que contén un plan de recuperación, conservación ou xestión, adoptaranse as medidas e actuacións recollidas na dita planificación, cando proceda.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para minimizar o potencial impacto da rede viaria do parque sobre a pequena fauna (réptiles, anfibios, micromamíferos...), tanto polo risco de atropelo como polo efecto barreira, así como para garantir que as obras de drenaxe e outras estruturas non supoñan unha trampa para a dita fauna.

Ademais, no caso de que nalgún dos vieiros do parque sexa necesario colocar pasos canadenses para impedir o paso de gando, estes deberán ir dotados de medidas que posibiliten o escape dos pequenos animais que poidan caer ao foxo. As ditas medidas poden consistir, sen prexuízo doutras igualmente efectivas, en dotar ao foxo dunha rampla de subida da fauna (con superficie rugosa e pendente suave), abrir un ou dous laterais do foxo ou darlle saída ao exterior mediante unha tubaxe de diámetro suficiente (mínimo 40 cm).

Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre a pequena fauna (incluíndo, de instalarse pasos canadenses, controis de mortalidade nos foxos), incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

6. Respecto á avifauna e os morcegos, realizaranse comprobacións periódicas que permitan determinar a existencia ou non de afeccións sobre os seus efectivos poboacionais e detectar cambios no comportamento e usos do hábitat producidos pola instalación e/ou presenza dos aeroxeradores.

No caso de que se detecte unha incidencia negativa, adoptaranse as medidas necesarias para corrixir a dita situación, entre as que se poden considerar, sen prexuízo doutras, un incremento da frecuencia do seguimento, pintado de pas con patróns que incrementen a súa visibilidade, eliminación de gando morto (ou cubrición ata a súa retirada) para evitar atracción de aves preeiras, parada de máquinas en días con condicións meteorolóxicas moi desfavorables e de baixa visibilidade, establecemento de períodos de parada técnica dos aeroxeradores no caso de alcanzarse limiares de risco, instalación de disuasores automáticos, evitar a rotación das pas en horarios (ocaso e primeiras horas da noite), épocas do ano e condicións meteorolóxicas (baixas velocidades do vento, etc) de maior actividade de quirópteros, eliminación ou relocalización de aeroxeradores conflictivos, etcétera.

No caso concreto das especies preeiras, estarase ao disposto na Resolución do 21 de marzo de 2014 da Dirección Xeral de Enerxía e Minas pola que se establecen determinadas medidas para previr as colisións de aves nos parques eólicos da Comunidade Autónoma de Galicia.

Para tal fin, o promotor deberá levar a cabo un plan de seguimento da avifauna e quirópteros de acordo co sinalado no punto 5.2 da DIA.

7. Así mesmo, levarase a cabo un seguimento da posible aparición de efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos) sobre a avifauna e os quirópteros entre os parques eólicos que existan no contorno no momento en que este parque eólico entre en funcionamento (fosen ou non considerados na documentación avaliada). Teranse en conta tamén as súas infraestruturas de evacuación de enerxía se for o caso. Este seguimento realizarase mediante a valoración conxunta dos resultados dos seus respectivos plans de vixilancia, téndose que adoptar as medidas protectoras e/ou correctoras oportunas no caso de producirse a aparición deste tipo de efectos.

4.2.5.2 Sobre a vexetación e os hábitats naturais

1. Con carácter xeral, a eliminación da vexetación reducirase ao estritamente necesario para a execución do proxecto. Empregaranse sistemas mecánicos, non facendo uso do lume nin de fitocidas.

2. A corta de arboredo limitarase ao imprescindible, lembrando que previamente terá que presentar a declaración responsable ou solicitar a autorización segundo corresponda, así como a comunicación final ao remate do aproveitamento de ser o caso, en función do disposto na normativa de aplicación.

3. A realización dos aproveitamentos madeireiros implicará a extracción ou trituración da biomasa forestal residual, agás por razóns xustificadas ou aquelas outras establecidas consonte a lexislación en materia de montes.

4. Na xestión da biomasa vexetal eliminada primarase a súa valorización, evitando a queima in situ destes restos, que de ser o caso terá que contar coa preceptiva autorización. En calquera caso, terase presente a lexislación sectorial en materia forestal e de prevención e defensa contra os incendios forestais.

Neste contexto, no caso de optar pola extracción da biomasa forestal residual deberá garantirse a permanencia no monte ou terreo forestal dos restos forestais de menor tamaño nunha porcentaxe do 50 % sobre o total que se vai extraer. Unha vez executado o aproveitamento, en casos de corta final, deberán realizarse as actuacións necesarias encamiñadas á rexeneración da superficie afectada. No caso de que sexa depositada sobre o terreo, procederase a súa trituración e espaxamento

homoxéneo, para permitir unha rápida incorporación ao solo, diminuír o risco de incendios forestais e evitar a aparición de enfermidades ou pragas.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para eliminar riscos de incendios, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque.

6. Para garantir a non afección e a conservación das especies de flora ameazada que puideran estar presentes na zona de actuación, adoptaranse as medidas preventivas oportunas (balizamento perimetral da súa localización, delimitación das áreas de presenza nos planos de obra, seguimento do estado de conservación dos exemplares e das medidas adoptadas, etc.) e de ser o caso, as medidas correctoras ou compensatorias necesarias. Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre as ditas especies, incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. En canto aos hábitats naturais, e co fin de garantir que as actuacións sexan compatibles coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, prestarase especial atención, sen prexuízo doutras, ás medidas de control sobre a afección a solos e vexetación que figuran nesta DIA, balizando adecuadamente as distintas zonas de obra e evitando afeccións non previstas.

8. Adoptaranse medidas preventivas para minimizar o risco de introdución de especies invasoras como consecuencia da execución do proxecto (información ao persoal de obra, limpeza previa da maquinaria, control da procedencia dos préstamos, emprego de especies autóctonas na revexetación,...). No programa de vixilancia ambiental incorporaranse os controis oportunos para acadar unha detección precoz desta situación. No caso de que se confirme a introdución, adoptaranse medidas de resposta rápida para erradicarlas.

4.2.6 Integración paisaxística e restauración

1. Adoptaranse medidas que maximicen a integración paisaxística da actuación proxectada. No caso da subestación transformadora/edificio de control/centro colector empregaranse materiais, texturas e cores que harmonicen co contorno. Así mesmo, nos traballos de execución e acondicionamento dos vieiros do parque minimizaranse os movementos de terras e coidarase que o firme contraste o menos posible coa contorna.

2. Se na zona existen afloramentos rochosos con interese xeomorfolóxico ou paisaxístico deberán ser respectados, sen que se vexan afectados polas obras.

3. Todas as superficies alteradas ou deterioradas pola execución das obras (marxes dos vieiros, contorno das obras de drenaxe, gabias do cableado, plataformas de montaxe dos aeroxeradores -que deberán ser revexetadas en toda a súa extensión, podéndose deixar un camiño de acceso ata a porta do aeroxerador para os vehículos de mantemento ordinario-, contorno da subestación/edificio de control/centro colector ou de seccionamento e torre/s meteorolóxica/s se é o caso, área/s de casetas de obra e parque de maquinaria, zonas de amoreamento de materiais ou residuos, áreas de préstamo e/ou vertedura de excedentes dos movementos de terras se for o caso...) deberán ser restauradas e revexetadas en función do tipo de terreo do que se trate, co obxecto de favorecer a recuperación do solo e a reinstalación da vexetación orixinal.

Para tal fin, nas actuacións de restauración e revexetación a levar a cabo teranse en conta as seguintes consideracións:

- Co fin de evitar fenómenos erosivos e lograr o máis pronto posible a integración paisaxística das zonas alteradas polas obras, os labores de restauración e revexetación deberán realizarse, na medida do posible, paralelamente ao avance das obras, conforme as distintas superficies a restaurar acaden o seu estado definitivo.

- No caso de precisar achegas externas de terra vexetal por non ser suficiente a retirada na obra, esta non se poderá extraer de áreas onde se atope consolidada e integrada no medio, debendo proceder de amoreamentos ou zonas debidamente autorizadas e que teñan características similares ás do terreo a restaurar, tanto desde o punto de vista edafolóxico como respecto das especies vexetais presentes.
- No que respecta á sementeira, a mestura deberá conter necesariamente especies arbustivas e leguminosas, sen prexuízo das de crecemento rápido que se consideren apropiadas para a zona. A proporción de cada grupo de especies na mestura axustarase, con carácter xeral, ás seguintes porcentaxes: 70% para o conxunto de gramíneas, 15% para as leguminosas e 15% para as arbustivas. A dose a empregar será como mínimo de 30 gr/m² (300 kg/ha).
- A restauración que se faga deberá atender a criterios de coherencia ecolóxica e paisaxística. Todas as especies a empregar na restauración deberán ser autóctonas, preferentemente existentes na zona, compatibles co hábitat no que se vaian implantar e compatibles entre si, co obxecto de maximizar o éxito e integración da restauración.
- Deberá realizarse un seguimento da efectividade dos labores de restauración e revexetación e proceder á reposición das calvas e/ou marras que puideran aparecer nas sementeiras, hidrosementeiras e/ou plantacións efectuadas. Incrementarase a intensidade deste seguimento no caso de que se detecten dificultades para o desenvolvemento da vexetación e levaranse a cabo actuacións adicionais de restauración se o éxito desta non é o axeitado.

4. Unha vez finalizada a vida útil do parque eólico, ou ben no caso de que quedase definitivamente fóra de servizo por calquera causa, ao longo da fase de abandono levaranse a cabo todas as actuacións necesarias para desmantelalo e recuperar a situación preoperacional da zona ocupada pola instalación.

Considerarase, con carácter xeral e sen prexuízo do que no seu momento se poida establecer ao respecto, a desmontaxe e retirada dos aerogeneradores, torre/s meteorolóxica/s e subestación transformadora/centro colector ou de seccionamento (de existir un edificio de control, pode ficar para outros usos), demolición da parte superior do pedestal ou peaña das zapatas, restauración dos novos vieiros creados para uso exclusivo do parque, restitución de terreos e servizos afectados e revexetación das zonas alteradas polo desmantelamento.

4.3 Outras condicións

1. Co obxecto de acadar a máxima coordinación e eficacia no cumprimento desta DIA, o promotor deberá designar unha persoa responsable do seu control e notificar o seu nomeamento ao órgano substantivo.
2. Calquera cambio que se pretenda introducir no proxecto respecto do recollido nesta DIA deberá ter en conta a variable ambiental, e no caso de que poida producir efectos significativos sobre o medio ambiente deberásele notificar previamente á Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, a través do órgano substantivo e acompañado da pertinente valoración ambiental comparativa, para que o órgano ambiental o avalíe e informe sobre a súa aceptación, comunicando no seu caso as condicións que cómpre impoñerlle ou se procede iniciar un novo trámite de avaliación ambiental.
3. O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia dos informes da Dirección Xeral de Patrimonio Natural e de Augas de Galicia aos que se fai referencia nas condicións 4.1.2 e 4.1.3 da DIA, xunto coa documentación na que se baseen.
4. O promotor deberá comunicar ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo e coa suficiente antelación, a data prevista de inicio de obras do parque.
5. O promotor comunicará ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo, a data de posta en marcha da instalación.

5. PROGRAMA DE VIXILANCIA E SEGUIMENTO AMBIENTAL

5.1. Aspectos xerais

O obxecto deste programa é o de garantir ao longo do tempo o cumprimento das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias que figuran na documentación avaliada e o condicionado da DIA, así como incorporar procedementos de autocontrol por parte do promotor. Así mesmo, debe permitir detectar, cuantificar e corrixir alteracións ou afeccións que non se teñan previsto, e levar a cabo novas medidas acordadas coas novas problemáticas xurdidas.

Para tal fin, e tomando como base o seguimento proposto na documentación avaliada, deberánselle incorporar os controis e estudos necesarios para completalo e adaptalo ao condicionado que se deriva desta DIA. Na definición final do programa fixaranse segundo a fase (previo inicio de obras, replanteo, obras, explotación ou abandono) a periodicidade, os indicadores e os limiares ou valores límite que se vaian utilizar en cada caso.

Será responsabilidade do órgano substantivo que o programa que finalmente se desenvolva neste sentido permita acadar os obxectivos indicados. Así mesmo, teranse en conta as seguintes consideracións:

- O seguimento deberá ser efectuado por persoal cualificado para identificar os elementos protexidos da biocenose e para valorar a idoneidade das medidas adoptadas e os impactos que as actuacións do proxecto poden inducir sobre o medio. Terá a capacidade técnica suficiente de conformidade coas normas sobre cualificacións profesionais e da educación superior.
- Lémbrese que sempre que exista a acreditación e alcance correspondente, os estudos e controis preoperacionais, tomas de mostras, medicións e analíticas, tanto na fase previa ao inicio das obras como nas de replanteo, obras, explotación ou abandono, realizaranse por entidades acreditadas polo organismo nacional de acreditación (ENAC) co alcance correspondente a cada tipo de control, toma de mostras, medición ou analítica a realizar, e que os informes estarán asinados e amparados pola dita acreditación. Deberán ser representativas, e polo tanto levaranse a cabo durante os labores con maior incidencia sobre os aspectos obxecto de seguimento.
- No caso de que se detecten, como resultado deste seguimento en calquera das súas fases, impactos imprevistos ou alteracións que superen os limiares establecidos na lexislación aplicable, no EsIA ou nesta DIA, comunicaráse inmediatamente ao órgano substantivo, propoñendo as medidas correctoras precisas para corrixilos. Se se pon de manifesto a existencia de impactos ambientais severos ou críticos, o órgano substantivo poñerá este feito en coñecemento da Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático.

5.2. Aspectos específicos

1. En relación co plan de seguimento do nivel de ruído ao que se fai referencia na condición 4.2.1, tomando como base a proposta do EsIA, e demais documentación que consta no expediente, terase en conta o seguinte:

- O promotor deberá incorporar ao programa de vixilancia e seguimento ambiental un documento no que se recolla pormenorizadamente toda a información relativa á metodoloxía do seguimento, aspectos técnicos das medicións, cálculos, límites legais, medidas protectoras e correctoras e calquera outra que resulte procedente ao abeiro da normativa vixente en materia de ruídos.
- En canto aos puntos de control propostos consideraranse como mínimo os lugares propostos na documentación. As medicións realizaranse no contorno das vivendas ou edificacións máis próximas aos aeroxeradores e non no interior dos núcleos, para considerar así os puntos potencialmente máis vulnerables. A localización de cada punto deberá definirse coas súas coordenadas UTM (ETRS89) e reflectirse nun plano a escala mínima 1: 10.000.

- Deberan constar os resultados da campaña preoperacional con medicións en todos os puntos indicados, co obxecto de dispoñer de datos previos do ruído de fondo para comparalos cos que se obteñan en cada período de seguimento.
- En canto á periodicidade dos controis, durante a fase de obras efectuarase medicións en cada punto no momento no que se estean executando as obras asociadas ao seu contorno, elixindo un momento coa obra en plena actividade co obxecto de que a medición sexa representativa, na fase de funcionamento será mensual o primeiro semestre, trimestral o segundo e trimestral durante o segundo ano de explotación, podéndose logo variar en función dos resultados obtidos.

2. En canto aos plans de vixilancia e demais controis aos que se fai referencia no punto 4.2.5 da DIA, terase en conta o seguinte:

- Tal e como se desprende do punto 5.1, deberá incorporarse co suficiente detalle ao programa de vixilancia ambiental todo o que se derive das cuestións que figuran no dito punto 4.2.5:
  - Control da nidificación de avifauna protexida ou de interese sobre o solo ou en arboredo.
  - Protección doutra fauna (réptiles, anfibios, pequenos mamíferos,...), detección de atropelos, control das obras de drenaxe e, no seu caso, dos pasos canadenses.
  - Seguimento de avifauna, quirópteros e de posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos).
  - Protección de hábitats naturais e outras especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, en cumprimento das disposicións normativas que lles resulten de aplicación e do disposto nesta DIA.
  - Detección de especies invasoras.
  - Etcétera.
- No caso concreto do plan de seguimento de avifauna (e no de quirópteros naquilo que resulte de aplicación), sen prexuízo do que figure na documentación achegada polo promotor, no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural en relación coas condicións mínimas para os plans de vixilancia ambiental no relativo ao control da mortalidade por colisión na fase de explotación ou do que se poida derivar da condición 4.1.1, 4.1.2, ou de calquera outra desta DIA, teranse en conta as seguintes indicacións:
  - Disporase dos estudos previos necesarios para coñecer os efectivos poboacionais e os usos do espazo e do hábitat na zona, as zonas de cría, alimentación ou campeo, colonias ou refuxios (morcegos), durmidoiros, rutas de paso migratorio, movementos estacionais ou desprazamentos diarios, etcétera, co obxecto de definir axeitadamente o plan de vixilancia para detectar posibles cambios nestes aspectos pola instalación e presenza do parque. Estes estudos preoperacionais deberán cubrir o ciclo anual completo do conxunto de especies inventariadas na zona, prestando especial atención a aquelas que ostenten algunha figura de protección, por exemplo e sen prexuízo doutras, as sinaladas no punto 1.3 desta DIA.
  - Conterá unha descrición detallada e xustificada da metodoloxía para o seguimento da incidencia do parque eólico sobre a avifauna, especificando os controis a efectuar e a súa frecuencia, considerando a detección do efecto baleiro, a caracterización do comportamento das aves ante os aerogeradores e a detección de morte por colisión.

Descríbese a metodoloxía para a estimación dos índices de colisión e a súa variación estacional, e a dun estudo do voo que caracterice a frecuencia, variación horaria, variación estacional, altura e traxectoria dos movementos das aves na zona do parque (uso do espazo).

Incluirase unha valoración da posible distorsión nos resultados polo diferente esforzo de mostraxe, condicións climatolóxicas durante as mostraxes, detectabilidade dos corpos (polo tamaño, vexetación do contorno, etcétera) e desaparición de cadáveres por necrófagos, definindo os factores ou índices de corrección par corrixir as posibles desviacións.

- A periodicidade das visitas de comprobación terá en conta a fenoloxía das especies sedentarias, invernais e migratorias. Co obxecto de diminuír na medida do posible a perda de cadáveres por acción de animais preeiros, as visitas para a detección de aves mortas por colisión terán como mínimo unha periodicidade mensual. No caso de que se efectúen experimentos para o cálculo dunha taxa de desaparición de cadáveres propia para a zona do parque, poderíase axustar a dita frecuencia. Terase en conta que pode resultar preciso incrementar a frecuencia en épocas de paso migratorio e de dispersión de xuvenís.
  - Definición cuantitativa e cualitativa de limiares de risco por colisión e aparición de efecto baleiro, que indiquen a necesidade de adoptar medidas protectoras ou correctoras específicas, xustificando a súa determinación. Na definición destes limiares deberán considerarse as referencias normativas, catálogos ou listas vermellas máis actualizadas.
  - Definiranse as medidas protectoras e/ou correctoras a adoptar en función das situacións de risco que se detecten, considerando entre elas as sinaladas no punto 4.2.5.1 desta DIA, sen prexuízo do que se derive da condición 4.1.2.
  - Describírase o método de rexistro, tratamento e presentación dos datos obtidos, detallando a periodicidade, estrutura e contido dos informes, que como mínimo incluírán un apartado introdutorio (indicando datas e descrición das campañas efectuadas), outro cos datos e resultados obtidos e un de valoración (considerando tanto o período abranguido polo informe como o acumulado de datos de informes anteriores), discusión e conclusións finais.
- En relación coa condición 4.2.5.1.4 da DIA, no que se refire ao lobo a Dirección Xeral de Patrimonio Natural sinala no seu informe que se ten que dar cumprimento ao punto 18 (Efecto barreira das infraestruturas), apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.

Neste sentido, establece que no primeiro ano de funcionamento do parque, como parte do plan de vixilancia ambiental, débese remitir á dita dirección xeral un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

Na procura da mellor implementación das ditas medidas, o promotor e o órgano substantivo terán en conta que todos os aspectos relativos á súa planificación e desenvolvemento deberanse coordinar previamente coa dita Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

Para a realización dos estudos ou calquera actuación que se desenvolva no marco do programa de vixilancia e seguimento ambiental en relación coas especies protexidas, o promotor deberá contar coas autorizacións que correspondan da antedita dirección xeral.

5.3. Informes do programa de vixilancia

O promotor deberá presentar os informes do programa de vixilancia e seguimento ambiental ante o órgano substantivo, a quen lle corresponde efectuar o seguimento e vixilancia do cumprimento da DIA de acordo co establecido na normativa de avaliación ambiental. Estes informes estarán asinados polo persoal técnico responsable da súa elaboración e terán que contar coa supervisión, aprobación e sinatura da persoa responsable designada para o control do cumprimento da DIA.

Os informes avaliarán pormenorizadamente o cumprimento da DIA en relación a todos os aspectos considerados nela, así como das indicacións, valoracións e medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias contidas no EsIA e a restante documentación avaliada.

Con carácter xeral, incluíranse os resultados das campañas preoperacionais ou estudos complementarios que se efectúen e os que no seu caso xa consten no EsIA ou as súas addendas se é o caso, comparándoos cos que se obteñan en cada período de seguimento.

Sen prexuízo do que, co decurso do tempo, se poida derivar do desenvolvemento do programa de vixilancia, o seguimento da DIA estruturarase nos seguintes informes:

1. Durante a execución das obras o promotor presentará, con carácter trimestral, un **informe de obras** co seguinte contido mínimo:

- a) Cronograma de obras actualizado con todas as actividades (incluíndo a adopción das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias) no que se indique, para cada unha delas, a porcentaxe de execución respecto do total. No cronograma figurará a data de actualización.
- b) Informe de avance da obra, onde se describa o desenvolvemento dos traballos en relación a todos os compoñentes do proxecto. Acompañarase de reportaxe fotográfica (con indicación da data e hora nas fotografías e plano de puntos de toma) e dun plano de planta a escala 1:5.000 ou maior detalle, dotado de coordenadas UTM (ETRS89), no que se reflecta a situación real das obras e a porcentaxe de execución de cada actividade.
- c) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (con medicións en plena actividade, indicando persoal de obra e maquinaria en funcionamento durante as medicións), control da calidade das augas, funcionamento da rede de drenaxes e mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico), seguimento de avifauna e quirópteros, protección da pequena fauna e hábitats e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, tendo en conta os puntos 4.2.1, 4.2.2, 4.2.5 e 5 da DIA.
- d) Informe onde se detallen, para aqueles indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os resultados dos controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas), así como os da aplicación das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA), incidencias e/ou imprevistos acontecidos e solucións adoptadas, labores de restauración efectuados, xestión de residuos de obra, etcétera.

2. Ao final das obras, no prazo máximo de dous (2) meses contados desde o remate dos traballos, achegará un **informe fin de obras** que como mínimo inclúa:

- a) Informe onde se describa o desenvolvemento dos traballos desde a emisión do último informe de obras e se detalle o estado final do parque e da área afectada tras a finalización das obras, en relación a todos os aspectos que figuran na documentación avaliada e no condicionado desta DIA. Conterá así mesmo un resumo do seguimento ambiental efectuado ao longo de toda a fase de obras e das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas, así como das incidencias ou imprevistos acontecidos e as solucións adoptadas.
- b) Reportaxe fotográfica que amose con detalle os aspectos máis salientables da actuación: zonas nas que se implantaron os aeroxeradores, contorno da subestación/edificio de control, torre meteorolóxica, estado dos vieiros, cunetas e drenaxes, gabias do cableado, estado de limpeza da área (en especial das zonas de instalacións de obra e parque de maquinaria), zonas onde se efectuaron medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias, etc. Nas fotografías indícarase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.
- c) Plano *as built*, a escala 1:5.000 ou maior detalle e dotado de coordenadas UTM, no que se reflecta a situación real de todas as instalacións e infraestruturas do parque, así como as zonas onde se levaron a cabo medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias. Incluirase unha táboa coas coordenadas UTM (ETRS89) das posicións definitivas dos aeroxeradores, da subestación e da torre meteorolóxica.

d) Ficheiros dixitais do plano *as built* coas seguintes capas: poligonal do parque, aeroxeradores, vieiros, subestación e torre meteorolóxica. O formato será compatible con sistemas de información xeográfica (SIX). O sistema de proxección será o UTM, adoptándose como sistema de referencia xeodésico o ETRS89. Os datos vectoriais entregaranse en formato ESRI shapefile (.shp).

3. Unha vez iniciada a explotación do parque o promotor deberá presentar, con periodicidade semestral durante os dous primeiros anos de funcionamento e anual os seguintes, un **informe en fase de funcionamento** co seguinte contido mínimo:

- a) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (identificando os aeroxeradores en marcha durante as medicións), do seguimento do efecto parpadeo de sombras ou *shadow flicker*, do control do funcionamento da rede de drenaxes do parque e o mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico) e, se é o caso, do seguimento da calidade das augas, conforme se deriva dos puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2 e 5 da DIA.
- b) Resultados dos plans de seguimento de avifauna e quirópteros (incluíndo todo o relativo ao desenvolvemento e eficacia das medidas adicionais ás que fai referencia a condición 4.1 da DIA), das medidas de protección de pequena fauna, hábitats naturais e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, e seguimento dos posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos), tendo en conta os puntos 4.1, 4.2.5 e 5 da DIA.
- c) Informe, acompañado de reportaxe fotográfica, no que se describan con detalle os resultados do plan de restauración, indicando os avances e incidencias no proceso de rexeneración da cuberta vexetal e de integración paisaxística da instalación, aparición de especies invasoras se é o caso, estado dos vieiros, cunetas, plataformas de montaxe, gabias do cableado, contorno da subestación/edificio de control e torre meteorolóxica, así como daquelas zonas nas que se adoptasen medidas de protección contra a erosión. Nas fotografías indícarase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.

Conterá tamén unha avaliación da eficacia e evolución de todas as medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA) e a descrición, se é o caso, das incidencias acontecidas e as solucións adoptadas. Detallaranse así mesmo, para aqueles outros indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas).

d) Cando corresponda segundo o expresado na condición 5.2.2 da DIA sobre as actuacións de estudo e seguimento do lobo, xunto co informe en fase de funcionamento achegarase un documento específico cos contidos que se determinen en función do sinalado na dita condición.

Á vista dos resultados que se obteñan durante os dous primeiros anos de seguimento, ou ben por solicitude motivada do promotor cursada ante o órgano substantivo, poderase revisar, se é o caso, o contido ou a frecuencia dos controis e informes que se deben realizar en anos posteriores.

4. Informe previo ao abandono: cunha antelación de seis (6) meses respecto da data prevista para a finalización da explotación do parque, o promotor remitirá ao órgano substantivo un documento (con memoria, planos, pregos de condicións, orzamento, prazo de execución e avaliación dos aspectos ambientais) no que se detallen todas as actuacións previstas para o cumprimento da condición 4.2.6.4.

5. Informe posterior ao abandono: transcorridos dous (2) meses desde o remate dos traballos de desmantelamento e abandono do parque, o promotor achegará un informe coa descrición detallada das actuacións levadas a cabo, con especial mención á xestión dos residuos procedentes do desmantelamento e á restauración das superficies afectadas. Incluirá unha reportaxe fotográfica que reflicta o estado final da área, unha vez rematados os labores de abandono e realizada a oportuna revexetación.

6. PROPOSTA

Logo de finalizar a análise técnica do expediente de avaliación de impacto ambiental, propónse formular a declaración de impacto ambiental nos termos recollidos ao longo deste documento, en cumprimento do disposto no artigo 41 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Juan Manuel Camiño Soto
Subdirector xeral de Avaliación Ambiental
(asinado electronicamente)

RESOLVE

Formular a declaración de impacto ambiental do parque eólico Feás, considerando que o proxecto é ambientalmente viable sempre que se cumpra, ademais do recollido no estudo de impacto ambiental e a restante documentación avaliada, o condicionado que figura ao longo deste documento, tendo en conta que no caso de que exista contradición entre eles, prevalecerá o disposto nesta DIA.

Ademais do obrigado cumprimento das condicións sinaladas, se se manifesta calquera tipo de impacto non considerado ata o momento, este órgano ambiental poderá ditar, do xeito que proceda, os condicionados adicionais que resulten oportunos.

Consonte o disposto no artigo 52 da dita Lei 21/2013, correspóndelle ao órgano substantivo o seguimento e vixilancia do cumprimento da declaración de impacto ambiental.

Esta declaración de impacto ambiental farase pública a través do *Diario Oficial de Galicia* e da páxina web da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, e se lle remitirá ao órgano substantivo para os efectos que correspondan no marco do procedemento de autorización administrativa das instalacións.

Así mesmo, non exime ao promotor de obter calquera outra autorización, licenza, permiso ou informe que sexa necesario para a execución e/ou funcionamento do proxecto.

O órgano substantivo deberá notificar a esta dirección xeral calquera cambio de titularidade que se produza na instalación.

De acordo co artigo 41.4 da lei de avaliación ambiental, a declaración de impacto ambiental non será obxecto de recurso sen prexuízo dos que, se é o caso, procedan na vía administrativa e xudicial fronte o acto polo que se autoriza o proxecto.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica

María Sagrario Pérez Castellanos

Directora xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático
(asinado electronicamente)

